Ժ. ՏԱՐԻ 2750 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 26 ԱՐԵԳ 4385 3 ԱՊՐԻԼ 1893 28 ՌԱՄԱԶԱՆ 1310 ՇԱԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան ղրուշ 150
» » Վեցամսեայ » 75
» » Եռամսեայ » 40
Օտար երկիրներէ Տարեկան ֆրանք 56
» » Վեցամսեայ » 28
Ընծեր թուղթի վրայ ... Տարեկան Օսմ. Ոսկի 2
Գաւառաց բաժանորդներէն ... Ղրուշ 50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 3/15 ԱՊՐԻԼ 1893

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Շուշիէ մարտ 15 թուով մեզ ուղղեալ նամակ մը զանազան տեղեկութիւններ կուտայ Կովկասեան եկեղեցական գործոց վիճակին վրայ։ Սարկաւագներու վրայ այս օրերս շատ կը խօսուի։ Անոնց վերաբերեալ լուրեր կը հաղորդուին, և հրապարակի վրայ գրիչ շարժել կը սկսին։ Բնազդօրէն կը զգանք թէ Ազգին նոր եկեղեցականութիւնն այս սարկաւագներու մէջէն պիտի պատրաստուի։ Եթէ Արմաշու սարկաւագները դեռ երեկուաններն են, Գէորգեան ճեմարանն ունի աւելի երէց և աւելի փորձ սարկաւագներ, փորձ՝ ո՛չ միայն եկեղեցական այլ և անձնական և տեղական զանազան գործերու և վէճերու։

Ճեմարանի ընթացքն աւարտած երկու սարկաւագներ, Ստեփաննոս Տէր Դանիէլեան և Ղեւոնդ Գանջեցեան, անցեալ տարւոյ արարողութեան միջոցին արեւմտեան եկեղեցականներուն հետ տեսակցելով ճիշդ տեղեկութիւններ հաղորդած էին Մայր-Աթոռոյ կացութեան վրայ։ Տիրող Գերապատիւք, զայս իմանալով, արգելքի տակ կը դնեն զանոնք։ Օրմանեան Սրբազան լսելով, Տեղապահին քով կ'երթայ, և արձակել կուտայ։ Վերջերս, նոյն երկու սարկաւագներ Էջմիածնի Միաբանութենէն զրկուեր են՝ իբր թէ թղթակցելնուն համար Տփղիսի երկու հայ թերթերու որք յիշեալ Գերապատիւներուն համամիտ չեն։ Սինոդի երկու անդամոց, Դաւթեան Արիստակէս Սրբազանի և Սարգիս Սրբազանի միջնորդութեամբ, սարկաւագներէն մին կ'ազատի, իսկ Ստեփաննոս սարկաւագ դեռ իւր հօր տունն է, ուրարակրութենէ զրկուած։ Մեր թղթակից գոհութեամբ լսեր է թէ Օրմանեան Սրբազան նոյն սարկաւագն հրաւիրեր է Արմաշու վանքը։

Սինոդի մէջ անհամաձայնութիւնք կը շարունակէ։ Այս մասին արդէն զանազան տեղեկութիւններ հաղորդուած են Նոր-Դարի մէջ։ Վերոյիշեալ երկու Սրբազանք չեն ուզեր նիստերուն ներկայ գտնուիլ, անվերջանալի տարաձայնութեանց պատճառաւ, և կը սպասեն որ ամենայն ինչ իւր վերջնական կարգն ու կանոնն և եկեղեցական իշխանութիւնն իւր կորուսեալ հեղինակութիւնը գտնէ։ Այն ատեն կը յուսան արդիւնաւորապէս գործել յօգուտ Եկեղեցւոյ։ Կ'ըսուի թէ Էջմիածնի գանձարանն ևս ծանրապէս տուժած է այս անհամաձայնութեանց պատճառաւ։ Միաբանաց համար շինուած նոր շէնքին փլչիլն արդէն ծանուցանեցաւ Նոր-Դարի մէջ։ Բայց ո՞վք էին գործն այն ճարտարապետին յանձնողները։

Բարթուղիմէոս վարդապետ Գէորգեան մտային տկարութեան ենթարկուած նկատուելով մերժուեր է Սինոդէ անդամութենէ, թէեւ ի սկզբան իրենք առաջարկած էին յանդամութիւն, բայց երեւի թէ Բարթուղիմէոս վարդապետ չէ յարմարեր։ Անոր տեղ ընտրեր էին Վահան վարդապետ Տէր-Գրիգորեան, զոր հիմա Սինոդէ դուրս հանել կ'ուզեն, երեւի միեւնոյն պատճառաւ։ Վահան վարդապետ ջերմ պաշտպան էր Սրբազան Տեղակալին և Սեդրակեանին, մինչեւ իսկ իւր քուէներն անոնց տուած էր։ Բայց անկէ ի վեր կ'երեւի թէ բանը փոխուեր է։

Մշակի հրատարակման խնդիրը դեռ կը յուզուի։ Տակաւին յայտնի չէ թէ ո՛վ կը լինի խմբագիր։ Բժիշկ Բոյաջեանի կինը, Տիկին Բոյաջեան (Աղամալեան), իւր կենակցին մեռնելէն ետեւ տեսնելով որ իւր կտակաւ Արծրունի Մշակն իրեն կտակեր է, կառավարութեան կը դիմէ որ խմբագրի պաշտօնը տան Պ. Համբարձում Առաքելեանցին, իսկ ինք՝ հանգուցելոյն կենակից՝ ըլլայ տէր և հրատարակիչ նոյն թերթին։ Շուշիի մէջ Պ. Առաքել Բաբախանեանն ստորագրութեան կոչմէ ապահովացուցիչ տեղեկութիւններ ձեռք բերեր է Պ. Առաքելեանցի մասին, որ կառավարութիւնն հաճի խմբագրի պաշտօնն անոր տալ՝ Ապաքէն ռուս թերթեր իբրեւ գաղափարակից գովեստիւ խօսած են հանգուցեալ խմբագրին վրայ։

Մեր թղթակից կը յարէ թէ ժանտախտի դէմ պատրաստութիւնք կը կատարուին Կովկասոյ մէջ։ Առողջապահական յանձնաժողովները վերակազմուելու վրայ են։ Կովկասոյ ժողովուրդը դողի մէջ է· զի կը գուշակուի թէ գարնան պիտի վերսկսի ահեղի համաճարակը։

ՄԵՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅՆ
Ի՞ՆՉ ԲԱՐԵԿԱՐԳՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ԵՒ Ե՞ՐԲ

Քրիստոնեայ ամեն Եկեղեցիներ իրենց առաջ կանգնած կը տեսնեն բարեկարգութեան ոգին որ հետզհետէ աւելի ստիպող և անհամբեր կերպարան մը կ'առնէ։

Արդէն այդ ոգւոյն թէպէտ փոքր բայց ոչ աննշան արդիւնքը կը տեսնուին ամեն կողմ։ Եւ ընդհանրանալու վրայ է այն համոզում թէ սոյն կրօնի վերարծարծում մը տեղի պիտի ունենայ՝ անոր գեղեցիկ շինուածին վրայէն աւլելով վերցնելով բոլոր այն անմաքրութիւններ ու եղծումներ որոնք դարերու ընթացքին մէջ եկած վրան փակած՝ զայն կը մթագնեին, եւ նախկին Քրիստոնէական դարուն պարզութեան և պայծառութեան պիտի վերածուի։

Մեր մէջ քիչ բան չկայ քննութեան ընելու Եկեղեցական ժողովի մը առջեւ՝ երբ ժամը գայ զայն գումարելու։ Եկեղեցական գրքերու, ձեռագրերու քննութիւն, ծիսական տօնական խնդիր, Եկեղեցւոյ պաշտօնեաներուն վիճակը, զանազանութիւնը, անոնց գործունէութիւնն, և այլն։

Սակայն մեր Եկեղեցին՝ որչափ ընդարձակամիտ ոգւով ամենէն ընդունակն է այդպիսի ազդեցութեան, իրեն յատուկ պատճառներով ամենէն զգուշաւորը պէտք է ըլլայ հապճեպով չգործելու, աւելի շփոթ դիրքի մէջ չմտնելու, և այն ժամանակ միայն պիտի ձեռնարկէ այդ հոգեւոր գործին, երբ կարելի ըլլայ զայն յաջող ու կատարեալ ընել, և ո՛չ թէ թերակատար ու անպատրաստ քննութեամբ խանգարումն աւելցնէ փոխանակ պակսեցնելու։

Սակայն ի՞նչ կ'ըսէք անոնց որոնք մէկդի ձգած Եկեղեցւոյ այդ զգուշաւոր բարեկարգութիւնը, որ մտքերու վրայ իր ազդեցութեամբ՝ հոգիները ներքուստ պիտի գրաւէր, սիրտերը աւելի սերտ պիտի կապէր իրեն, մտերնին կը փատեն այդ բարեկարգութեան համեմատաբար մէկ փոքր մասն, ամուսնական օրէնքն, և անոր բարեփոխումը ձեռք բերելու համար շարունակ լեզու կը թափեն, ականջնիս կը խլացնեն իբր թէ կրօնքի ամենէն էական ու մեծ պաշտօնն ըլլար սիրային անկարգութեանց համաձայնատար յարդարիչն ըլլալ, տեսակ մը Agence matrimoniale (Ամուսնական Գործակալութեան) լրացուցիչն, որ իր նուիրագործող թիւը տարածէր կիրքերու ամէն զառածանքի վրայ։

Մեր Եկեղեցին արդէն իր մէջ ունի տնօրինական իշխանութիւն (pouvoir discrétionnaire) ունեցող կրօնական պետեր եւ ժողովներ իր հաստատուած ամուսնական օրէնքին գործողութեան մէջ բացառիկ տնօրինութիւն ընելու՝ բացառիկ պարագաներու համար, և այսպիսի տնօրինութիւն երբ արդարանալի է, ձեռք բերել դժուարին չէ· զի շատ հեզ հարկ չկայ մինչեւ Եկեղեցւոյ գերագոյն գլխին դիմել, ինչպէս կ'ընեն արեւմտեայք, որոնք վատիկան դիմել պարտաւոր են։

Բայց պահանջել որ ամէն բացառիկ նկատուած պարագաներու համար օրէնք փոխուի և բացառիկ տնօրինութեանց տեղ չմնայ բնաւ, խիստ թերի հասկնալ է օրէնքի բնութիւնը, զօրութիւնը։ Բաւական չէ ուրիշ Քրիստոնեայ Եկեղեցիներու օրինակը ցոյց տալ, այդ պահանջման արդարացնելու համար։ Նախ զի արդէն այդ Եկեղեցիներն ալ չեն կրցած վերջնական գոհացուցիչ լուծում տալ խնդրին· և մինչ մասնաւոր տնօրինութեանց պէտքը միացած է՝ Երկրորդ որ պէտք է նկատի առնել մեր յատուկ ընկերական, ընտանեկան կազմուածն, որ ազգականներու հետ մէկ յարկի տակ կենակցելու սովորութիւնը կը պահէ դեռ մեծ մասամբ։ Այս նկատողութեամբ է որ մեր քաղաքական տոհմակիցները ցարդ չեն ընդունած cousinներու, նոյն իսկ մայրական cousinներու մէջ ամուսնութիւնը, թէպէտ ուրիշ քաղաքական ազգեր ամենքն ալ կը թոյլատրեն։

Ենթադրենք պահ մը թէ խնամութեան սահմանը քիչ մ'ալ աւելի ընդարձակեցինք, ամուսին ընտրելու շրջանակը քիչ մը աւելի լայնեցինք. կը կարծէ՞ք թէ նորէն չպիտի տեսնուին զարտուղի տարփաւաններ՝ որոնք այդ ամենալայն շրջանակն ալ նեղ գտնելով, սահմանափակ գտնեն իրենց համար, ու յանգին մինչեւ մերձաւորութեան։

Ո՛չ. պէտք է զգուշանալ այդ ամօթապարտ և նոյն իսկ յանցապարտ յուզումէ, որ սիրային զարտուղութիւններու նուիրագործում կը պահանջէ, և որ զանոնք բազմապատկելով՝ անոնց թիւն ալ աւելցնելու անուղղակի պատճառ ըլլայ թերեւս։

Թերեւս այդպիսի հետեւանք մը հոգը չըլլայ բնաւ անոնց որոնք տանտիկնոջ մը թղթախաղը զատափետած ատեն՝ կը յայտնեն թէ անմեղագիր պիտի նկատէին այն կինը եթէ թղթի սեղանի տեղ սիրային յարաբերութիւններ հաստատէր, իբրեւ «[illegible]» ու և իսկ միջոց։

Մտօքն կը քամել և ուղղել կլլէ՞ չէ՞ այս։
Գեղեցի՜կ բարոյախօսութիւն։

Գաւանիկ Ց. Ֆնդգլեան

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԳԵՐՄԱՆԻԱ. — Ինչպէս Անգլիա, Գերմանիա ևս Բ. ընթերցման մը ակնդէտ կը սպասէ։ Իռլանտական խնդիրն որչափ կարեւոր է Կլատսթոնեան վարչութեան համար, զինուորական ծրագիրը նոյնքան կարեւոր է Քափրիվի կոմսի վարչութեան համար։ Թէ մին թէ միւսն այս ծրագրաց՝ ներկայ Խորհրդարանէն մերժուելով՝ պատճառ պիտի ըլլան Խորհրդարանի լուծման։ Ռայխսթակն ապրիլ 12/24ին Բ. ընթերցմամբ պիտի քննէ զինուորական օրէնքը։ Լրագիրք ըստ մեծի մասին կը գուշակեն թէ պիտի մերժուի։ Գերման ժողովուրդն ինքզինք ազատ կը զգայ զինուորական նոր բեռներ կրելու։ Թէ նախարարութեան և թէ ժողովրդեան պիտոյից գոհացում տալու համար, չափաւոր ընդդիմադիրք ոմանք բարեփոխումներ առաջարկեցին, բայց կառավարութիւնը կը մերժէ Նորդ-Տոյչէ Ալկեմայնէ Ցայթունկի միջոցաւ։ Քափրիվի կոմս ի սկզբան չափաւորման համամիտ կ'երեւէր· բայց մի քանի օր առաջ ծանոյց թէ կառավարութիւնը բարեփոխում չընդունիր, այլ իւր ծրագրոյն նոյնութեամբ քուէարկուիլը կը պահանջէ։ Կաթոլիկ կուսակցութեան դիրքը մեծ կարեւորութիւն պիտի ունենայ քուէարկութեան պահուն։ Բայց որովհետեւ Քափրիվի ճիզուիտներուն ի Գերմանիա վերադարձին համամիտ չերեւիր, կը գուշակուի թէ ի վերջոյ Ռայխսթակն ևս՝ իւր զինուորական յանձնաժողովոյն պէս՝ ի բաց պիտի թողու զինուորական ծրագիրն։ Այս համոզմամբ, երեսփոխանք արդէն կը զբաղին իրենց վերընտրութեան նախապատրաստութեամբը։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ. — Անցեալ օր ծանուցինք թէ Պ. Տրվէլ, Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարար, առ կոմս Մինսթէր ուղղած գրով խոստովանած է թէ ֆրանսական իշխանութեանց կողմէ Պ. Բուրց գերմանահպատակին արտաքսումը սխալ մ'էր, և ծանուցած է թէ արտաքսեալը կարող է դառնալ Ֆրանսա։ Ըստ նոր տեղեկութեանց, ֆրանսական իշխանութիւնք ո՛չ միայն անմեղ մը բանտարկած և արտաքսած էին անհիմն կասկածի վրայ, այլ որ ծանրագոյն է՝ վար դրած էին նամակ մը զոր Պ. Բուրց յանձնած էր իրենց՝ ուղղեալ առ կոմս Մինսթէր։ Այս նամակ գերման դեսպանին կը յանձնուէր Պ. Բուրցի բանտարկութենէ արձակուելէն ետքը միայն։ Դեսպանը դիտողութիւն չէր ըրած գերման հպատակի մը արտաքսման դէմ, թէեւ գիտէր թէ կասկածն անհիմն էր. բայց երբ կ'իմանայ թէ իրեն ուղղեալ նամակ մը ֆրանսացի պաշտօնէից կողմէ վար դրուեր է գիտմամբ, յանուն գերման կառավարութեան ծանրապէս դիտողութիւն կ'ընէ Ֆրանսայի կառավարութեան. զի նամակին վար դրուելովը, Պ. Բուրց իւր անմեղութիւնն ապացուցանելու գործին մէջ իւր երկրին ներկայացուցչին պաշտօնական օրինաւոր աջակցութենէն զուրկ թողուած էր։ Ահա այս դիտողութեան վրայ է որ Պ. Տրվէլ յիշեալ գիրը գրած և դեսպանին սիրտը շահած է։

ՌՈՒՍԻԱ. — Լիվատիայէ կը հեռագրուի թէ Ձատկի սուրբ տօնին սրտաշարժ արարողութիւն մը կատարեցաւ հոն։ Ս. Յարութեան պատարագը կէս գիշերուն տեղի ունեցաւ պալատան մատրան մէջ, ի ներկայութեան կայսերական գերդաստանին և Արքունեաց պաշտօնեաներուն, ի գլուխ որոց Վորոնցով Տաշքով կոմս։ Նաեւ շատ գիւղացիք ներկայ էին։ Պատարագէն ետքը, Ձարն ողջագուրեց գիւղացիներէն զոմանս, և հրաւիրեց զանոնք Ձատկական ճաշուն, որ ամեն տարի ըստ սովորութեան կը տրուի պատարագէն ետք, և յորում առաջին անգամ ուտիք կերակուր կը դրուի սեղանին վրայ՝ արեւելեան խիստ պահեցողութենէն ետքը։

ԻՇԽԱՆ-ԲԺԻՇԿԸ. — Պաւիերայի արքայական գերդաստանէն դուքս Քարլ Թէոտոր, որ նշանաւոր ակնաբոյժ մ'է, անցեալ շաբթուն իւր Միւնիխի գործնական հիւանդանոցին մէջ հազուագիւտ հանդէս մը կատարեց։ Աչքի վրայ իջած փարագուքը քանդելու 2,000րդ գործողութիւնն ի գլուխ հանեց նոյն օր։ Գործողութեան մասնաւոր հանդիսաւորութիւն մը տալու համար, դուքսին կինն և ուրիշ մի քանի պաւիերացի իշխանուհիներ նոյն հիւանդանոցը գացին, և ծառայեցին իշխան-բժիշկին։ Ներկայ էին շատ մը բժիշկներ։ Աչքի գործողութեանց սրահը զարդարուած էր ծաղիկներով և տունկերով ի ձեռն Գթութեան Քերց որք նոյն հիւանդանոցին մէջ կը պաշտօնավարեն։

ՖՐԱՆՑ ԺՈԶԷՖ ԿԱՅՍՐ որոշեց այս գարնան Հունգարիա չերթալ։ Այս կաբինաւոր լուրը Մաճառք ցաւօք լսեր են. զի շատ կը սիրեն իրենց վեհապետն, և այս գարնան եւս՝ ըստ սովորութեան՝ պատրաստուած էին ոգեւորեալ ընդունելութիւն ընել իրեն։ Ֆրէտէրիք արքիդուքսն ալ, որ Բրէսպուրկի թատրոնի մը բաժանորդագրութիւնն ունէր, ետ զրկեց իւր տոմսակ։ Նոյն թատրոնին մէջ ի նպաստ Քոշութի եղած արտայայտութիւն մը աննպաստ տպաւորութիւն ըրած ըլլալով, այսու կը բացատրուի բացակայութիւնը։

ՇԻԳԱԿՕՅԻ Արուեստահանդէսի շէնքերուն կառուցումն և ներքին յարդարումնք փութոյ պնդութեամբ յառաջ կը տարուին, թէպէտ հոն աշխատողներէն այս երկուշաբթիէն ի վեր 7,000 բանուորներ պէտք զգացած են հանգիստ վայելելու և հանդչելու։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ պետական կալուածոց վարչութիւնը (Տօմէն), հող գնելու հասարակային եռանդէն օգուտ քաղելով, վերջերս աւելի քան կէս միլիոն ոսկւոյ արժողութեամբ հող կամ կալուած ծախեց, և ի մօտոյ քառորդ միլիոն ոսկւոյ հող ևս պիտի ծախէ հանգստեան սնտուկին, որոշուած ըլլալով կարգ մը թոշակներու տեղ հող տալ թոշակընկալներուն։ Եգիպտոսի մէջ հող գնելու մեծ փափաք մը կայ այս պահուս, և կալուածներ երեք տարի առաջուընէ շատ աւելի գներով կը ծախուին։ Ասկա լաւագոյն ապացոյց է երկրագործ և ագարակագործ դասու վիճակին բարւոքման· զի բերքերու գնոյն անկման կամ աժանութեան հակառակ, ոռոգման դիւրութեանց, կոյուղեաց և ճամբաներու շինութեան եւ ջրաբաշխական կանոնադրութեանց շնորհիւ, կալուածներու արժէքն զգալապէս բարձրացած է։ Նախարարապետ Ռիազ փաշա ինքն ևս մեծ կալուածատէր մ'է, յաջողապէս մշակել կուտայ, եւ փորձով գիտած ըլլալով ոռոգման վարչութեան եւրոպացի մասնագէտ պաշտօնէից օգտակար ծառայութիւններն, իւր համակրանքը ցուցած է անոնց։ Բայց կալուածական վարչութիւնը դժուարութիւն մ'ունի որ՝ ըստ միջազգային կանոնադրութեան՝ չէ կարող տարեկան 265,000 ոսկիէ աւելի արժէքով հող ծախել տարւոյ մը մէջ։ Խնդիր կ'ըլլայ թէ քանի որ աւելի քանակութեամբ հող գնել ուզող կայ, ինչո՞ւ չկարենայ ծախել վարչութիւնն, որոյ մնացորդութիւնը տարեկան 100 հազար ոսկւոյ բեռ մ'է Եգիպտոսի գանձուն վրայ, մինչ եթէ իւր մատակարարած հողերն այսպէս հեռացնէ ծախէ և հնչուն դրամի վերածէ, ա՛լ իւր ծառայութեանց պէտք չի մնար, և կառավարութեան գանձը բեռէ մը կ'ազատի։ Հող գնել ուզող կարգ մը մարդոց խնդիրք յետաձգուած են ինչուան գալ տարի, զի այս տարւոյ բաժինն արդէն ծախուած լմնցած է։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ Ի ՌՈՒՍԻԱ. — Ձարը պետական կալուածոց նախարար կարգեց զՊ. Երմոլով, որ հանրածանօթ է իւր ազգակցաց մէջ՝ Ռուսիոյ երկրագործութեան վրայ իւր կարեւոր հեղինակութեամբը։ Այսպիսի մասնագէտ անձի մը յանձնելով պետական կալուածոց վարչութիւնն, ուզուած է նոր զարկ մը տալ երկրագործութեան բարւոքման այն ընդարձակ Տէրութեան մէջ, որոյ ապրուստի մեծագոյն միջոցներէն մին է այս։ Ռուս լրագիրք այս իմաստով անկեղծ գովեստ կուտան Պ. Երմոլովի արժանեաց։

ԻՏԱԼԵԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ փառաւոր ցոյց մը կը կազմակերպէ Վիլհէլմ կայսեր Իտալիա այցելութեան առթիւ։ Ինն զրահաւորներ և տասն երկու թորփիլանաւեր, երեք խումբի բաժնուած, պիտի հետեւին Սավոյեան արքայական զբօսանաւուն, ուր բազմած, Վիլհէլմ կայսր և Ումպէրթօ թագաւոր աչքէ պիտի անցունեն իտալեան նաւատորմը, ծովային պտոյտ մ'ընելով։ Որովհետեւ Իտալիա վերջին տարիներս մեծ զոհողութիւններ ըրած է իւր նաւատորմին համար, իւր նաւային զօրութեան վրայ կ'ուզէ գեղեցիկ գաղափար մը տալ իւր նիզակակցին։ Այս նաւային ցոյցին պիտի հրամայէ արքայական գերդաստանէն Թոմաս իշխանը։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (118)

Ք. ՌԻՇՊՈՒՌ ԵՒ Ք. ԼԻՑԷՆ

ԲԱՐԻԶԻ ԴԻՒՑԱԶՆՈՒՀԻՔ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ
ՀՐԵՇՏԱԿ ԵՒ ՍԱՏԱՆԱՅ

Սիտգա մտիկ ըրած էր համբերութեամբ, այլ անյագ հետաքրքրութեամբ· տոքթորին խօսքերը սաստկացուցին իր յուզումը և ա՛լ չկրցաւ զսպել ինքզինքը։

—Պարոններ, ըսաւ դողդոջ ձայնով, ներեցէք համարձակութեանս, բայց ա՛լ չեմ կրնար լուռ մնալ, սոսկալի նախազգացումներ կը տանջեն զիս... Պ. տը Վարանտէզ մարքիզին վրա՞յ է որ կը խօսիք։

—Այո, տիկին, պատասխանեց քարտուղարը։

Մանկամարդ աղջկան դէմքը մէկէնիմէկ տժգունեցաւ։

—Ա՛հ, գոչեց, ոտքի ելնելով, շատ ուշ հասայ, շա՜տ ուշ։ Մարքիզն յափշտակեցին ասկից... կուզէի չարիքին առաջքն առնել, չարիքը կատարուեցաւ։ Պարոն տոքթոր, շարունակեց յուսահատութեամբ, ես ալ Վարանտէզ մարքիզին վրայ խօսելու կուգայի, և անիկա հոս չի գտնուիր... Աստուած իմ, Աստուա՜ծ իմ, ի՜նչ դժբախտութիւն... շա՜տ ուշ, շա՜տ ուշ...։

Եւ աթոռին վրայ ինկաւ նկուն։

Տոքթորն ալ շատ խռոված էր· աչուըները խոշոր խոշոր կը բանար· չէր հասկընար։

—Այսպէս, յարեց քարտուղարը, խօսքը տոքթորին ուղղելով, հաստատուած է թէ ձեր հիւանդը ճիշդ Վարանտէզ մարքիզն էր։

—Իր ազգականը՝ Բոտալ պառոնուհին ճանչցաւ զայն։

—Կեղծ պառոնուհի՛ մը, բացագանչեց Սիտգա։ Վարանտէզ մարքիզը մէկ ազգական միայն ունի, իր աղջիկը, օրիորդ Ներա տը Վարանտէզ։ Եւ օրիորդ Վարանտէզի մահացու թշնամին յանձնուած է իր հա՜յրը։ Օ՜հ, սոսկալի բան է, սոսկալի՛։

—Այո, այս ամենը շատ ծանր կ'երեւին ինծ, մրմռաց քարտուղարը, որ կը պահէր բոլոր իր պաղարիւնը... բայց, շարունակեց, կարգաւ սկսինք· երբէ՞ն ի վեր Վարանտէզ մարքիզը հոս չի գտնուիր, պարոն տոքթոր։

—Երկու օրէ ի վեր։

—Բոտալ պառոնուհի՞ն եկաւ պահանջեց զայն։

—Նոյն ինքն, ընկերակցութեամբ իր հօրեղբօր որ եկեղեցական մըն է։

—Այո, ըսաւ Սիտգա, Պարթոլմէօն՝ Ներաի միւս թշնամին, թշուառական մը որ ինքզինքը կը ծածկէ քահանայի զգեստի մը տակ, զոր իրաւունք չունի կրելու։

—Հիւպատոսին հրամանագիրը ներկայացուցին ինծ, յարեց տոքթորը։

—Դժբախտաբար, պարոն տոքթոր, հիւպատոսը բնաւ այդ տեսակ հրամանագիր մը ստորագրած չէ, ըսաւ քարտուղարը։

—Բայց քովս է այդ հրամանագիրը, գոչեց տոքթորը խելայեղ։

Առաւ ծաղկեվաճառին պաշտօնաթուղթը և քարտուղարին տուաւ։

—Ահաւասիկ, ըսաւ, առաջին թուղթն է այս, կարդացէք։

Առաջին ակնարկով, թուղթը կատարելապէս օրինաւոր էր· հիւպատոսարանին կնիքն ու դրոշմը կը կրէր։

—Այս թուղթը յայտնապէս քարտուղարութեան դիւանէն ելած է, ըսաւ քարտուղարը։

Յետոյ, գլուխը ցնցելով·

—Միայն թէ գողցուած է։ Որո՞ւ կողմէ և ի՞նչպէս։ Երեւան պիտի ելնէ։ Այս հրամանագիրը հիւպատոսարանին մէջ չէ գրուած և հիւպատոսը չէ զայն ստորագրած։ Արդէն ապահով էի այսպէս ըլլալուն, վասնզի ամեն պաշտօնաթուղթերը ես կը ճգնեմ՝ հիւպատոսին կողմէ ստորագրուելէ առաջ։ Ասիկա, պարոն տոքթոր, խարդախութեան գործ մըն է։

—Կե՛ղծ, այս թուղթը կե՞ղծ է, գոչեց խեղճ տոքթորը մոլորուն· բայց անպատուեցայ, կորսուեցա՜յ...

«Ա՛հ, ուրիշ բան չի մնար ինծ եթէ ոչ անձնասպան ըլլալ։

Սկսաւ մեծաքայլ ճեմել· խուլ հեծեծանքներ կ'արձակէր· բազուկները կը գալարէր, ձեռքը ճակտին կը զարնէր, մազերը կը փետտէր... իր ցաւն, իր յուսահատութիւնը սրտաճմլիկ էր։

—Հանդարտեցէք, պարոն տոքթոր, յարեց քարտուղարը· չարիքը գուցէ անդարմանելի չըլլայ։ Թշուառական բախտախնդիր կնոջ մը, երկու խաբեբաներու զոհուեր էք։

—Ոճրագործնե՛ր ըսէք, պարոն, երկու անամօթնե՛ր, գոչեց Սիտգա։

—Բայց Վարանտէզ մարքիզը շատ հեռուն տարուած ըլլալու չէ· գուցէ Փարիզի մէջն է տակաւին։ Ոստիկանութեան միջոցով նորէն պիտի գտնենք զայն։

—Այո, այո, ըսաւ տոքթորը, անմիջապէս պիտի երթամ բողոքել դատական իշխանութեան։

—Հիւպատոսն ալ կը փափագի գտնել և պատժել տալ յանցաւորները։ Այս գործին մէջ արդարութեան միջամտութիւնը խնդրելու իրաւունքը իրեն կ'իյնայ։ Գիտէ՞ք ուր կը բնակի այդ Բոտալ պառոնուհին։

—Այո, իր հասցէն առի, հոս է։ Ահաւասիկ· տը Բոտալ պառոնուհի, Վաւէն փողոց, թիւ 55։

—Ուրիշ ստութիւն մը, պարոններ, ըսաւ Սիտգա։ Ռօսթան ապարանին թիւն է այդ։

—Ա՛հ, դպրոցականի մը պէս խաբուեր եմ, մրմռաց բժիշկը։

Քարտուղարը Սիտգաին մօտեցաւ։

—Տիկին տը Հօթֆօր անշուշտ պիտի կրնայ տեղեկութիւն տալ մեզ այդ կեղծ պառոնուհիին նկատմամբ, ըսաւ։

—Արդէն չըսի՞ ձեզ թէ այդ կինը թշնամին էր օրիորդ Վարանտէզին։

—Կը ճանչնա՞ք զինքը, գիտէ՞ք իր ճշմարիտ անունը։

—Կը ճանչնայի, արդարեւ կրնայի կարգ մը որոշ տեղեկութիւններ տալ ձեզ։ Բայց լուրջ, ծանր պատճառներով հիմակ բան մը չեմ կրնար ըսել. Վարանտէզ մարքիզին, իր Ներա աղջկան և տը Բոտալ կեղծ պառոնուհիին միջեւ գաղտնիք մը կայ որ ինծ չի պատկանիր և զոր անխոհեմութիւն կ'ըլլար երեւան հանել։ Նախ կուզեմ և պարտիմ խորհուրդ հարցնել օրիորդ Վարանտէզին և իր բարեկամներուն։ Նոյն իսկ կը խնդրեմ ձենէ, պարոններ, որ ուղղակի բնաւ ձեռնարկ մը չընէք մարքիզը գտնելու համար։ Օրիորդ Ներաի բարեկամները կը ստանձնեն այդ հոգը և կարծեմ պէտք չեն ունենար ոստիկանութեան դիմելու։ Ամեն պարագայի մէջ, կը խոստանամ ձեզ որ վաղն իսկ Պրազիլի Պ. հիւպատոսն եւ դուք, պարոն տոքթոր, պիտի իմանաք թէ ի՛նչ որոշում տուած են։

—Շատ աղէկ, տիկին, ձեր փափագը պիտի հաղորդեմ հիւպատոսին, և կը յուսամ թէ պիտի հաւանի սպասել օրիորդ Վարանտէզին կողմէ իրեն հաղորդուելիք հրահանգներուն։

Սիտգա բաժնուեցաւ տոքթորէն և Փարիզ դարձաւ հիւպատոսին քարտուղարին հետ, զոր Բէ փողոցը թողուց։ Պահ մը ետքը, իր տունը կը դառնար, հրամայելով իր կառապանին որ չհեռանայ եւ պատրաստ գտնուի նոր ուղեւորութեան մը։

Ըսին իրեն թէ Ռօսթան կոմսը եկած էր։

—Աղէկ, աղէկ, պատասխանեց Սիտգա, նորէն կուգայ։ Էլիզապէթը եկա՞ւ։

—Այո, տիկին, քիչ մը առաջ։

—Իմացուցէք իմ գալուստս, խօսք ունիմ իրեն։

Սիտգա իր սենեակը մտաւ, կահի մը վրայ նետեց գլխարկն ու մեկնոցն· յետոյ, փութանակի, տենդոտ ձեռքով մը, հետեւեալ տողերը գրեց·

«Պարոն կոմս,

«Պէտք ունիմ ձեզ· անմիջապէս եկէք, առանց վայրկեան մը կորսնցնելու։ Այսօր խնդիրը Պ. տը Ռօսթան կոմսին վրայ չէ, այլ Պ. տը Վարանտէզ մարքիզին որ Փարիզ կը գտնուի և որ այս պահուս գուցէ անհուն վտանգի մը մէջ է։

«Ձեր անձնուէր աղախինը
«ՍԻՏԳԱ»

Այս նամակը պահարանի մը մէջ կը դնէր երբ Էլիզապէթ ներս մտաւ սենեակէն։

—Իմացուցին ինծ թէ տիկինը պէտք ունի ինծ, ըսաւ խորհրդակցուհին։

—Այո, հիմա դուրս պիտի ելնես, պատասխանեց Սիտգա՝ տ'Ակիեռա կոմսին անունը գրելով պահարանին վրայ· կառքս կը նստիս, որ վարը կը սպասէ... Պ. տ'Ակիեռա կոմսին տունը կ'երթաս և իրեն կը յանձնես այս նամակը, իրե՛ն, կը հասկնա՞ս։

—Եւ եթէ Պ. կոմսը հոն չըլլայ։

—Անոր կը սպասես։

—Ո՞րչափ ատեն։

—Մինչեւ վաղը, եթէ պէտք ըլլայ· բայց տ'Ակիեռա քիչ դուրս կ'ելնէ, իր տունը կը գտնուի։ Որպէսզի ժամանակ չի կորսնցունես, կառքս թող նստի և դուն ալ ոտքով դարձիր։

(Շարունակելի)

ԱԶԳԱՅԻՆ
ԼՈՒՐԵՐ

Ցունաց Պատրիարքական փոխանորդ Գեր. Տ. Փօնիմանթինոս՝ ընկերակցութեամբ Սինօդի քարտուղար Տ. Ալէքսանդրիօսի, կնքապահ Տ. Փօնիմանթինոսի, Բալլաքի էֆէնտի Ֆէնէրլիի, Տիմիթրաքի էֆէնտի Նիւրճիի և գործակատար Անտօնաքի էֆէնտիի երէկ ժամ 4 ին Պատրիարքարան եկան ի փոխադարձ այցելութիւն և նախ և առաջ ընդունուեցան Պատրիարքական Փոխանորդ Գեր. Գաբրիէլ Ծ. վարդապետի և մէկ քանի եկեղեցականաց ու աշխարհականաց կողմէ։ Ֆէնէրի Պատրիարքարանին ներկայացուցիչք փոխանորդարանի մէջ պատուասիրուելէ յետոյ առաջնորդուեցան ընդունելութեան սրահն, ուր կը գտնուէր Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը՝ շրջապատեալ Գեր. Սիմէոն Արքեպիսկոպոս Սէֆէրեանէ, Գեր. Գրիգորիս Արքեպիսկոպոս Յովհաննէսեանէ, Գեր. Տիմոթէոս Եպիսկոպոս Սափրիչեանէ, Գեր. Աբրահամ Եպիսկոպոս Մամիկոնեանէ և ուրիշ եկեղեցական հայրերէ ու աշխարհականներէ։

Ցունաց Պատրիարքարանի Փոխանորդն՝ յանուն Ամեն· Տ· Նէօֆիդօս Պատրիարքի շնորհաւորեց Զատկական տօնն։ Ամեն· Ս· Պատրիարք Հայրն ևս փոխադարձ շնորհաւորութեամբ շնորհակալութիւն յայտնեց։ Քառորդ ժամու տեսակցութենէ մը յետոյ Գեր· Տ· Փօնիմանթինոս ու իրեն ընկերացող եկեղեցականք ու աշխարհականք առաջնորդուեցան Մայր եկեղեցին, ուրուն դռնէն քահանայից ու երգեցիկ դասուց առաջնորդութեամբ հանդիսաւոր կերպիւ եկեղեցի մտնելով աղօթեցին և յետոյ միեւնոյն հանդիսիւ դուրս ելան։

Ցունաց Գեր· փոխանորդն շնորհակալութիւն յայտնելով եղած ընդունելութեանց համար, մեկնեցաւ իրեն ընկերացողներուն հետ։

Գեր· Աբրահամ եպիսկոպոս Մամիկոնեան վաղն առաւօտ Պսամաթիա պիտի մատուցանէ Պէյքօզի եկեղեցւոյն մէջ։

Երուսաղեմայ միաբաններէն Անոյշեան Արժ. Գաբրիէլ վարդապետ, որ բերեւ նուիրակ ի Սուրիա, ի Պարսկաստան և ի Հնդկաստան ուղեւորած էր, Սինկափուր գնացեր է և այժմ հոն կը գտնուի։ Տ. Գաբրիէլ վարդապետ Հնդկաստանի այլեւայլ քաղաքներն այցելելով, հայոց եկեղեցիներուն մէջ Պատարագ մատուցեր և քարոզ խօսեր է։

Այրի Տիկին Թէկլի Գ· Ֆէնէրճեան և իւր ուստերք՝ Վահրամ և Հեկտոր էֆէնտիք, և դստերք՝ Սոֆինիկ և Ոգոհէ, ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն իւրեանց դառն կորուստը՝ յանձին իւր ամուսնոյն և իւրեանց սիրելեաց Հօր՝

ՄԵԾ· ԳՐԻԳՈՐ ԱՂԱ ՖԷՆԷՐՃԵԱՆԻ

որ երէկ գիշեր առ Աստուած փոխեցաւ ի հասակի 65 ամաց։

Հանգուցելոյն մարմինը Գատըգիւղի բնակարանէն այս առաւօտ փոխադրուած է ի Սամաթիա ի Ս· Գէորգ եկեղեցի։

Յուղարկաւորութեան հանդէսը պիտի կատարուի վաղը՝ կիւրակէ, ի ժամ 6 ½ (ըստ թրքաց), և մարմինը պիտի ամփոփուի Պալըգլըյի գերեզմանատունը։

Գատըգիւղ, 3/15 Ապրիլ 93

ԱՒԱՐՏԱԾ Է
ԲԱՆԱԼԻ ՇԱՐԱԴՐՈՒԹԵԱՆ
Ս. Դաւիթեանի

Կազմեալ կը վաճառի 5 դահեկանի, կեդրոնատեղի՝ Դագասկէր խան Պանճէ-Պաշու։
548 4—5

Ներքին լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔ·—Վեհ· Սուլթանը երէկ միջօրէին փառաւոր կառքի մը մէջ բազմած գնաց Համիտիէ մզկիթն, ուր տեղի ունեցաւ Սէլամլըքի արարողութիւնը։ Ն· Կ· Վեհափառութիւն ուրբաթ աղօթքը կատարելէ յետոյ կայս· պալատ վերադարձաւ։

Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Հէսի Դուքսն ու իւր հետեւորդները, գերմանական դեսպանն, առաջին քարտուղարն ու առաջին թարգմանը, սպանիական դեսպանը, կինն ու առաջին թարգմանը, իտալական դեսպանատան գործակատարը, առաջին քարտուղարն ու առաջին թարգմանը, Ադրիանուպոլսոյ Ֆրանսական Նախորդ հիւպատոսն ու կինը, Ռուսչուքի Ֆրանսական պատուակալ հիւպատոսն ու կինը, պուլկարական գործակատարն ու առաջին քարտուղարը, Օսմ· Պանքայի տնօրէն Պ. Լաֆիւանդ ու կինն և երկու հարիւր ութսունի չափ օտարազգի զբօսաշրջիկներ։ Ներկայից ոմանք անձնակալեալ միջոցաւ արժանացան կայսերական մեծարանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵՆՈՒՑՄՈՒՆՔ. — Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն յետոյ Հէսի Բարձր· Դուքսն, որ մայրաքաղաքէս պիտի մեկնի, տեսակցեցաւ Վեհ· Սուլթանին հետ։ Այս տեսակցութեան ներկայ գտնուելու պատիւն ունեցան Գերմանական դեսպան Ռատօլին իշխանն և պալատական պաշտօնատարք։

—Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն յետոյ, Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ մասնաւոր ունկնդրութիւն մը շնորհել ամերիկեան դեսպան Պ· Թօմսընի։

ԿԱՅՍ· ՇՆՈՐՀ· — Վեհ· Սուլթանը՝ Զատկական տօներուն առթիւ Պուլկարաց Էկզարքարանին ևս չորս հարիւր ոսկի շնորհած ըլլալով, Գեր· Էկզարքն Զատկի առաւօտուն Ֆէնէրի պուլկարական եկեղեցւոյն մէջ բարեմաղթութիւններ ըրաւ վասն կենաց Ն· Վեհափառութեան։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ· — Ճաբոնցի վաճառական մը, Պ· Եամատա, որ անցեալ ամառ մայրաքաղաքս գտնուած միջոցին կայս· մեծարանաց արժանացած էր, իւր երկիրը վերադարձեր է, քանի մը ամիս Բօռ-Սայիտ անցունելէ ետք։ Թօքիօէն՝ օսմ. առեւտրական թանգարանի տեսչութեան ուղղուած նամակ մը կը յայտնէ թէ, Թուրքիոյ և Ճաբոնի առեւտրական ու ճարտարագործական յարաբերութեանց զարգացում մը տալու նպատակաւ, Պ. Եամատա ընդունեց է օսմ· առեւտրական թանգարանի ներկայացուցչի պաշտօնն՝ ամբողջ Ճաբոնի համար։ Պ. Եամատա Կ. Պոլիս ղրկած է մեծաքանակ հաւաքածոյ մը ճաբոնական նմոյշներու, և օսմ· առեւտրական թանգարանն ալ, իր կողմէ, պիտի ղրկէ արեւելեան արհեստագործութեան նմոյշներ, կապերտ, և այլն։

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհրդոյ կողմէ տրուած որոշման մը համաձայն, Երկրագործական Դրամատունը պիտի վճարէ ճամբու ծախքերն՝ անասնաբոյժերու միայն յանձնաժողովոյ այն անդամոց, որք ի պաշտօնէ գաւառները կը ղրկուին։

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ծխախոտի Րէժիին վարչութեան նկատմամբ ի գործ դրուելիք բարենորոգմանց վերաբերեալ ծրագիրն, զոր պատրաստած է Մալիյէի մէջ կազմեալ յատուկ յանձնաժողով մը, Պայրամէն յետոյ Բ· Դրան պիտի մատուցուի։

ՀԱՄԲՈՒՐԿԻ բաղդատոմսերու վերջին վիճակահանութենէ Հասան էֆէնտի անուն մարդ մը չորս հարիւր լիրայի ոսկի շահած է։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ· — Մալաթիայէն ապրիլ 2 թուականաւ կը հեռագրեն թէ մէկ քանի օրէ ի վեր երկրաշարժի ցնցումները դադրած են։

ՓԱՐԻԶԷՆ ապրիլ 2 թուականաւ կը հեռագրեն թէ Շիքակօ Արուեստահանդէսին օսմանեան պաշտօնեայ Հագգը պէյ տեղւոյն օսմանեան դեսպան Իսաա փաշայի հետ տեսակցելէ յետոյ Լոնտոն ուղեւորեր է։

ՈՉԽԱՐ· — Պանտըրմայէն կը հեռագրեն թէ ամեն կողմէ 6-7000ի չափ ոչխարներ բերուած են, սակայն Մախսուսէի շոգենաւները տակաւին ժամանած չըլլալով, ոչխարք երկու երեք օրէ ի վեր հոն կսպասեն։

ԴԱՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը, պատասխանելով մէկ քանի նահանգներէ եղած հարցմանց, ծանուցած է թէ բանտերու մէջ գտնուող հիւանդ անձինք պէտք է դարմանուին բանտերու հիւանդանոցաց մէջ։

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ շոգենաւ մը երէկ Թրիեստէն մայրաքաղաքս բերաւ 268 սնտուկ Մավզէրեան հրացաններ, որք Թօփղանօթարանին յանձնուեցան։

ԾՈՎՈՒՆ ՎՐԱՅ· — Հելլենական շոգենաւ մը Թէնէտոս կղզւոյն մօտ խրեր է և կըսուի թէ այդ արկած պատահեր է նաւապետին գինով ըլլալէն։

ԵԷՆԻ-ՃԱՄԻԻ ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՆԸ· — Երեկի Մօնիթէօր Հեռագրական եւ Թղթատարական վերատեսչութեան ուշադրութիւնը հրաւիրած էր որպէսզի Եէնի-Ճամիի նորակառոյց նամակատան դրանը վրայ դրուած թուրքերէն ծանուցման վերատառութեանը տակ ֆրանսերէն, գերմաներէն, անգլիերէն, յունարէն և այլ լեզուներով ալ գրուին, զի Կ· Պոլսոյ բնակիչք զանազան ազգերէ կը բաղկանան և այդ եղանակ դիւրութիւն մը կընծայէ թէ՛ վաճառականաց և թէ զբօսաշրջիկներու։ Մօնիթէօր կառաջարկէր նաեւ որ այս դրութիւն ի գործ դրուի կառավարական բոլոր պաշտօնատանց համար։

Այս առթիւ Հաքիգաթ արտատպելով վերոյգրեալ տողերը, կըսէ,

«Ըստ մեզ և ոչ մէկ տէրութիւն իւր պաշտօնական լեզուէն զատ ուրիշ լեզուաւ մը այդ կարգի դիւրութիւն ընծայող միջոցներու կը դիմէ, միայն իւր երկրին մէջ բնակող ժողովրդեան ամեն դիւրութիւն կընծայէ որպէս զի ուսանի իւր պաշտօնական լեզուն։ Օսմ· կառավարութիւնն ալ իւր այս պարտականութիւնը բարւոք կերպիւ կատարած է իւր հաստատած զանազան վարժարաններով։ Անոնք, որք կուզեն իրենց գործառնութեանց մէջ դժուարութեանց չհանդիպիլ թո՛ղ ջանան թուրքերէն ուսանելու, մանաւանդ որ օսմանեան երկիրներու մէջ կը բնակին։ Ո՞ր երկիրն իւր պաշտօնատանց մէջ օտար լեզուներու գործածութիւնը կընդունի, ո՛րչափ ալ որ իւր ժողովուրդը խառն ցեղերէ կազմուած ըլլայ և ո՛րչափ ալ զբօսաշրջիկներ այցելեն։ Օտար լեզուի մը գործածութիւնն ո՛չ մէկ ատեն և ոչ մէկ պատճառաւ պատշաճ է։ Օրինակի համար Յունաստանի մէջ ուր այնչափ օսմանցի վաճառականներ կան, հելլենական կառավարութիւնն իւր ո՞ր պաշտօնատանը մէջ ընդունած է այդ դրութեան կիրառութիւնը։»

ՕՍՄ· ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ· — Սէլանիկ Կ. Պոլսոյ միացման երկաթուղւոյ ընկերութեան վարչական խորհուրդը նախընթաց օր ի նիստ գումարուեցաւ Պ. Պէրժէի նախագահութեամբ։ Դեր-նախագահ ընտրուեցաւ Պ. Վինսընդ Քայլարտ։ Ժողովին կանդամակցէին, բաց ի Պ. Պ. Պէրժէէ և Քայլարտէ, Համտի պէյ և տ՚Արնու կոմսը։ Միւս երկու անդամները, Պ. Պ. Ռամպէր և Պօտուր Կ. Պոլսէն բացակայ էին։ Նորակազմ ընկերութեան գրասենեակները պիտի հաստատուին ի Բերա, Պալեան Վսեմ· Սարգիս պէյի տան առաջին յարկը։

ՄԱՅՐԵՐՈՒՆ ԽՐԱՏ· — Սամաթիացի հայ կին մը, որ իր եռամսեայ մանուկը գիշերներն իր անկողնին մէջ պառկեցնելու անխոհեմ սովորութիւնն ունէր, անցեալ առտու արթննալով կը տեսնէ որ հե՜ք մանուկն անշնչացած էր։ Գիշերը, քունին մէջ, մայրն անզուշտ իր ծանր մարմնով ինկած էր խեղճ արարածին վրայ և խեղդամահ ըրած էր զայն։ Առաջին անգամը չէ որ կը պատահի այս ցաւալի դէպք· ենթադրենք իսկ թէ մայրական գորովի արտայայտութիւն մը ըլլայ մանուկները մեծ անկողիններու քով պառկեցնելը, բայց մօր մը գորովանքը կանխատեսելու է վտանգը որ կը սպառնայ խեղճ մանուկին։

ԱՓԻՈՆ· — Սէլանիկէն կը գրեն թէ ծըխելուն սաստկութեան պատճառաւ ափիոնի բերքը մասամբ աւրուեր է և թէ անոնց տեղ ձեռնարկուած է ամառուան բերքի մշակութեան։

ՄԱԼԱԹԻՈՅ երկրաշարժէն վնասելոց համար Սէլանիկի մէջ 10,200 ղրշ·ի հանգանակութիւն մը եղած է եւ Ադրիանուպոլսոյ մէջ ալ 15,605 ղրշ։

ԶՄԻՒՌՆԻՈՅ առեւտրական սենեակը տեղեկագրելով Առեւտրական եւ Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան՝ թէ Զմիւռնիոյ մէջ սեղանաւորք ոմանք Րումէլիի երկաթուղւոյ պարտատոմսերու Բըօժէքները կը վաճառեն, առանց յարգելու առ այդ հաստատեալ օրէնքն, նոյն նախարարութեան ուշադրութիւնը հրաւիրած է յայտարարելով որ այդ կերպիւ ժողովուրդը կրնայ վնասուց ենթարկուիլ։

ԿԷՅՊԶԷՆ կը գրեն թէ անցեալ գիշեր դէմքերնին ծածկուած և զինեալ մէկ քանի մարդիկ գաղթական կնոջ մը տունը մտնելով քսան ոսկւոյ չափ դրամ յափշտակեր, զինքն ալ թեթեւ կերպիւ վիրաւորեր ու փախեր են։ Տեղական կառավարութիւնը ոստիկան-զինուորներ ղրկեր է այդ չարագործները ձերբակալելու համար։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ Սթրումզա գաւառակի ոչխարաց մէջ ծաղկախտ երեւան ելած ըլլալով զգալի կորուստներ կը պատճառէ։

ՄԱՆԱՍՏԸՐԻ մէջ մէկ քանի անձինք տեղւոյն Յունաց Միտրապոլիտին, վարժարանի տեսչին եւ ուսուցիչներէ միոյն անուամբ կեղծ վկայական մը պատրաստած ըլլալով, Դատական նախարարութիւնը հրահանգ տուած է նոյն նահանգի դատական պաշտօնէից որ այդ անձանց նկատմամբ օրինական տրամադրութիւնք ամբողջովին ի գործ դրուին։

ԿԵՂԾ ԴՐԱՄՆԵՐ · — Սէլանիկի ոստիկանութիւնը ձերբակալած է Մուսթաֆա և Ալի անուն երկու գաղթականներ որք մէճիտիյէի կեղծ դրամներ կը պատրաստէին։ Անոնց վրան ինչպէս նաեւ բնակարանները խուզարկուելով կեղծ դրամներ և զայնս պատրաստելու յատուկ գործիներ գտնուած են։

Պրուսայի մէջ ալ Իպրահիմ անուն գաղթական մը ձերբակալուելով, բնակարանը խուզարկուեր է և կեղծ դրամներ ու գործիներ գտնուեր են։

ՍԱՆԱԱՅԻ (ԵԷՄԷՆ) զինուորական բարձրագոյն նախակրթարանի շրջանաւարտ տասն երեք պատանիներ մայրաքաղաքս եկած են և աստ, կայս· Իրատէի մը համաձայն, իրենց ուսումը պիտի կատարելագործեն զինուորական երկրորդական վարժարանին մէջ։

ՕՍՄ· ՀԱՆՐԱՅԻՆ Պարտուց վարչութեան հասոյթք, վերջին մարտ ամսուան միջոցին, 15,000 ոսկւոյ առաւելութիւն մը ցոյց կուտան, բաղդատմամբ նախորդ տարւոյ միեւնոյն ամսուան հասոյթից։ Այսու հանդերձ, 3000 ոսկւոյ գումար մը որ նշանակուած է այս յաւելման մէջ, չէ կրցած ժամանակին գանձուիլ, և հաւանաբար մարտի հաշուեցոյցին մէջ 12,000 ոսկի միայն պիտի նշանակուի։

ՏՈՔԹ· ՖԼՕՌԻՕ, որ վեց ամիս առաջ Վան ղրկուեցաւ առողջապահական բժշկի պաշտօնով, փոթորկալից օդով մը ճամբորդած պահուն, ձիէն իյնալով, ոտքը կոտրեր է և լաւ չդարմանուելով փտախտ գոյացեր է որուն հետեւանօք հարկ եղեր է ոտքը կտրել։ Այդ վիրաբուժական գործողութեան միջոցին մեռեր է խեղճ բժիշկն, որ իր պաշտօնին կիրառման զոհ կ՚երթայ։ Հանգուցելոյն տեղ առողջապահական վարչութիւնը Վան կը ղրկէ Տոքթ· Լէպօվիչը։

ՕՍՄ· ԿԱՅՍ· ՊԱՆՔԱ.

Օսմ· Պանքայի Ղալաթիոյ, Բերայի եւ Պոլսոյ գրասենեակները գոց պիտի մնան Պայրամի առաջին օրը։

ԱՐԵԳԱԿԱՆ ԽԱՒԱՐՈՒՄԸ

Վաղը, 4 ապրիլ, կիրակի, արեգական խաւարում մը տեղի պիտի ունենայ, որ Կ. Պոլսէն մասնակի կերպով պիտի երեւի։ Խաւարումը կը սկսի իրիկուան ժամ 10ը 47 վայրկեան անցած, կէս կ՚ըլլայ 11.26 ին և կը վերջանայ 12.4 ին։ Այս առթիւ օրինակի մը կողմէ ղրկուած է մեզ յօդուած մը զոր կը հրատարակենք Գ. երեսին մէջ։

ԲԵՐԱՅԻ ԹԱՏՐՈՆՆԵՐԸ

Իտալական խումբն այս գիշեր պիտի ներկայացունէ ԱՅՏԱ (Aïda) մասնակցութեամբ Պ· Տէրէմի, որ ստանձնած է Ռատամէսի դերը։

Վաղը (կիրակի) գիշեր, մեծաւ պատրաստութեամբ, ԼԻՒՍԻ ՏԸ ԼԱՄԸՐՄՈՒՐ (Lucie de Lomermoor) ի նպաստ թատրոնին ռէժիսէօր Պ. Տիվիրօթիի, որ իբր բազմավաստակ աշխատաւոր մը թատերական գործին՝ կ՚ըյուսայ թէ Բերայի թատերասէրները պիտի հաճին պատասխանել իր հրաւէրին։ Լիւսի տը Լամըրմուր մէջ Պ· Տէրէմս պիտի կատարէ Էտկարի դերը։

Վաղը ցերեկ, ցեղչեալ գներով,
ՔԱՐՄԷՆ (Carmen)

Երեքշաբթի գիշեր, 6 ապրիլ, ֆրանսական խումբն իր վերջին ներկայացումը կուտայ ի Վէրտի։

* *

Ապրիլ 12/24, երկուշաբթի օրը մայրաքաղաքս կը հասնի Սարա Պէռնար իր խումբին հետ և նոյն երեկոյին իսկ կուտայ իր առաջին ներկայացումը, Գամէլիազարդ Տիկինը։ Յաջորդաբար հինգ ներկայացումներ տալէ յետոյ, մեծանուն դերասանուհին Աթէնք պիտի ուղեւորի և անտի հաւանաբար, Եգիպտոս։ Սարա Պէռնարի ներկայացմանց համար տոմսակները կը վաճառուին այժմէն ի Վէգաւ։

Թատրոնի գներն են՝

Պէնուար և Պէլ-Էթաժի օթեակներու առաջինները հարիւր յիսուն ֆրանք, և միւսները 138 ֆրանք։ Երկրորդ կարգի օթեակները՝ 69 ֆրանք։ Թիկնաթոռք՝ 25 ֆրանք, Նստարանք 15 ֆրանք։ Մուտք օթեկաց և բառատի 4 ֆր. 20։

ՔՕՆՔՕՐՏԻԱ ԵՒ ՍԻՐՔ ԹՈՒՌՆԻԷՐ

Քօնքօրտիայի վարչութիւնը կը հաղորդէ մեզ թէ Զիկ-Զակ խումբն այս գիշեր զբօսալի ներկայացում մը պիտի տայ, մեծ պալէ մը ու բանթօմիմ մը ներկայացնելով։ Վաղը ցերեկ ալ, արտասովոր ներկայացում մը տեղի պիտի ունենայ, յատկապէս ընտանիքներու համար։ Սոյն երկու ներկայացմանց յայտագիրներն ալ յոյժ շահեկան են։

* *

Թուռնիէ Կրկէսը՝ որ Րամազանի առթիւ Պոլսոյ կողմը անցած է, վաղը ցերեկ ներկայացում պիտի տայ ի Բերա, Սիթէ տ՚Ալէփ։ Արտասովոր գեղեցիկ փորձեր ու մարզանքներ պիտի կատարուին։ Վերջին ցերեկեայ ներկայացումն է այս։ Մօտ օրէն, Թուռնիէ խումբը Իզմիր կուղեւորի։

Երիտասարդ մը, որ առեւտրական մի քանի պատուաւոր տանց մէջ այցելու թղթակիցի (ֆրանսերէն լեզուաւ) պաշտօն կը վարէ, դեռ ևս տրամադրելի ժամանակ ունենալով, պատրաստ է նմանօրինակ պաշտօն ստանձնել· [illegible] դիմել խմբագրատուն։ 532 1—2

Տես չորրորդ երես ԲՈՒՆԹԱՆԻ մեծ վաճառատան ծանուցումը։

ՀԵՌԱԳԻՐ
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԹԱԳԱՒՈՐ՝ ՉԱՓԱՀԱՍ

ՊԵԼԿՐԱՏ, 14 Ապրիլ·— Գիշերայն, Ալեքսանդր Թագաւոր ձերբակալել տուաւ խնամակալներն, և իմացուց անոնց թէ ինքզինք չափահաս կը հռչակէ այլ եւս, այսինքն՝ ընդ խնամակալութեամբ չի գտնուիր յօրէ անտի։ Անմիջապէս նախարարութիւն մը կազմեց։ Զօրքերը Թագաւորին հաւատարմութեան երդում տուին։ Նոր վարչութիւնն այսպէս կազմուած է.

Պ· Տօքիչ, (դաստիարակ Թագաւորին,) նախարարապետ, կրթական և կրօնից նախարար·

Բրոնսըվիչ Գնդապետ, պատերազմական.

Ստոյանովիչ [illegible], հանրային շինութեանց·

Վույչիչ, ելմտական·

Միլովանովիչ, ներքին·

Միլոշեվիչ, առեւտրական·

Ա· Նիկոլիչ, արտաքին և դատական գործոց նախարար։

Արքայական յայտարարութիւնն հրատարակեցաւ։ Ամենայն ինչ կատարեալ հանդարտութեամբ ի գլուխ ելաւ։ Թագաւորը կ՚ըսէ իւր յայտարարութեամբ թէ Օպրէնովիչ գերդաստանին աւանդութեանց մէջ մեծցած ըլլալով, սերպ Պետութեան ծառայել իրեն պարտք կը համարի։ Սերպ ժողովուրդն հանդարտօրէն պէտք է զարգանայ։ Բայց վերջերս Սերպերուն քաղաքական իրաւունքները վտանգուած էին։ Արքայական իշխանութիւնը ձեռք կ՚առնում, վերջ տալով այդպիսի կացութեան մը։ Յայտարարութիւնը կը վերջանայ այս բացագանչութեամբ «Կեցցէ՛ Ժողովուրդն»։

ԼՈՆՏՈՆ· — Երեսփ. Ժողովոյ մէջ Սըր Ու· Հարքուրդ ծանոյց թէ Ելմտացոյցը պիտի ներկայացուի Իռլանտական ծրագրին Բ. ընթերցումէն ետքը։ Պատերազմական նախարարն յայտարարեց թէ այս ծրագրին ի գործ դրուելու սկսելէն ետքը, բանակը պիտի մնայ սպարապետին հրամանաց ներքեւ· բայց Իռլանտայի Փոխարքայն իշխանութիւն պիտի ունենայ զօրք կանչելու ի ձեռն քաղաքային իշխանութեան։ —Փառնէլեան փոքրիկ խմբին պարագլուխ Պ. Ռէտմոնտ ևս, հակափառնէլեանց պետ Պ. Մաքարթիի պէս, յայտարարեց թէ ինք և իւր կուսակիցք անկեղծօրէն կ՚ընդունին իռլանտական ծրագիրն, յուսալով այսու վերջ տալ երկարատեւ խնդրոյ մը։

ՓԱՐԻԶ· — Պատերազմական նախարարն առաջարկեց և նախարարաց խորհուրդն հաւանեցաւ քննութիւն մը բանալ պատերազմական նախարարութեան հետ Պ. Թիւրբէնի յարաբերութեանց վրայ։

—Վէրի զինետան արկածին դատաստանին մէջ, վկայից ունկնդրութիւնը վերջացաւ առանց միջադէպի։

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻԱ· — Միջերկրականի ֆրանսական նաւախումբն, ութ զրահաւորէ և հինգ սրընթացէ բաղկացեալ, հոս եկաւ, և 5—6 օր պիտի կենայ։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ· — Կ· Պոլսոյ ամերիկեան դեսպան Պ· Թօմսըն ետ կանչուեցաւ, և յաջորդ կարգեցաւ Պ· Ալեքսանտր Թէրրըլ, Թեքսասացի։

Սակարան

ԴԱԼԱԹԻԱ, 3 Ապրիլ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ		
3 ամիս Լոնտրայի վրայ		110 $^{3}/_{8}$
3 » Փարիզի	»	22 80
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔՕՆՍՕԼԻՏԷ		
Երէկ երեկոյ գոց. [Միաց. Դ· Պէրի]		24 12$^{1}/_{2}$
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	24 19
Կէս օրին		24 20$^{1}/_{2}$
Թամիկլամթը Օսմանիյէ երէկ երեկոյ		84 10
» ժամ 5ին		— —
ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ		
Փոխառ· Ձիւն	Պէքի	37
		35 25
		25
ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ		
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ· Լր·	5 20
Քրէտի Ժէնէրալ	» »	8 2
Պանք տը Բօնս.	» »	4 34
Օսս. Շանժ է վալէօր	» »	4 32
Րէժի	Օսմ. Ոսկի	16 25
Թրամուէյ	» »	587 $^{1}/_{2}$
Օսմ.Ապահովագր.Ընկ·	» »	510
Րումէլիի Երկաթուղի	Ֆր·	92 $^{3}/_{4}$
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի		64

ԿՐՕՆԱԿԱՆ
ՆՈՐ ԿԻՒՐԱԿԷ

Վաղը է Նոր-կիւրակէ, կամ Կրկնազատիկ, որպէս կը նշանակէ մեր Տօնացոյցը։ Որովհետեւ առաքեալք տեսնելով թէ Հոգին Սուրբ ճիշդ այն օրն, երբ Տէր Յիսուս յարութիւն առաւ, երկնքէն իջաւ և զիրենք օծանեց այն շնորհօք, որպէս կանխաւ խոստացած էր Քրիստոս, ուստի նոյն միաշաբաթէն յետոյ, յաջորդ միւս միաշաբաթի օր ի յիշատակ և ի փառս Տեառն մերոյ փառաւոր յարութեան և հրաշափառ գալստեան Հոգւոյն սրբոյ ի վերնատունն, փոխան հրէական շաբաթի՝ անուանեցին Տէրունի օր, այսինքն կիւրակէ, ուրովհետեւ այս սուրբ օրն եղաւ նոր օր ուրախութեան և օր նորոգութեան ի հնութենէ մեղաց։

Մեր նախնիք այս Նոր օրն այսպէս ըմբռնելով երգած են, լսենք Շարականը, «Նորոգեալ կուսիք առ Աստուած, եկեղեցիք հեթանոսաց, ի գլխոց լերանց գոչմամբ ձայնի—այս ո՞րպիսի բարձրաբերձ լեզու—տուք գովեստ Աստուծոյ, և պատմեցէք զգեղեցկութիւն Յարուցելոյն ի մեռելոց»։ Այլ սակայն սրբազան գրիչը առաւել եւս կը խինդայ, իւր Հոգւոյն թափն այսինքն հաւատոյ ճանապարհ կը ճառագայթէ սրտէ ի սիրտ, վերաձայնելով· «Նորոգեցարուք Նորոգութեամբ կենացս այսօր յարութեամբն Քրիստոսի, Նոր ժողովուրդք, Նոր օրհնութիւնս վերստաքեսցուք Նորոգողին ամեներեաց՝ Յարուցելոյն ի մեռելոց»։

Այլ սակայն հին աւանդութիւններ ալ կը խառնուին այս Շարականներուն մէջ։ Սրբազան գրիչը չափ դնել չգիտեր իւր խանդին, կը յեղյեղէ ու կը յեղյեղէ Նոր բառը, հին կրօնը փոխադրել կը ճգնի Նոր կրօնի մը, քրիստոնէութեան մէջ։ Ահա ո՛րպիսի եռանդեամբ հնադարեան բառերով կ՚երգէ· «Նոր խորանիդ—Աստուածածնի—Արեգականին արդարութեան—Քրիստոսի—Նոր օրհնութիւն տացուք։ Նոր Տաճարիդ—Աստուածածնի—անճառ Լուսոյն որ ի Հօրէ, Նոր երգս երգեսցուք։ Զնոր Խառնարանդ հրաշալի Նոր խառնման բանին և մարմնոյն հոգեւոր երգով բարեբանեսցուք։»

Այլ սա ճշմարիտ է, որ հին Հայրապետները երգելը ժողովրդեան տալով, հաւատոյ լոյսը հեղեղած են բոլոր սրտերու մէջ· այս ունեցած են նպատակ, և յաջողութիւնն զոր վայելած են, զիրենք արժանի ըրած են յաւիտենական շնորհապարտութեան։

Ցեղերն այս կիւրակէն Թովմայի կիւրակէ կանուանեն, վասն զի Տէր Յիսուս երբ Առաքեալներու երեւելով իւր Աստուածային փառքը յայտնեց, Թովմաս նոցա մէջ չէր· յետոյ լսեց թէ Տէրն է յարութիւն առեր ու կենդանի երեւցեր իւր ընկերներուն, ուստի անոնց ըսաւ, «Չեմ հաւատար թէ Տէրն է յարութիւն առած, մինչեւ որ այս մատուըներս չխոթեմ Նորա խոցուած կողին մէջ, ու չշօշափեմ Նորա խոցոտ ձեռներն ու ոտները»։ Տէր Յիսուս այս օրն է որ կերեւի կրկին անգամ Առաքեալներուն, որոց մէջ էր Թովմաս, և կըսէ Թովմասին· «Բեր մատուըներդ ու խոթէ՛ կողիս մէջ, բեր ու շօշափէ մարմինս, ու տես թէ ես չե՞մ վարդապետդ»։ Թովմաս անդէն իսկ փարելով Յիսուսի ոտներուն, կաղաղակէ· «Տէր իմ և Աստուած իմ»։ Ո՜ բարբառդ անմահութեան, ո՜ դաւանութիւնդ փրկութեան, դարերէ ի վեր քանի՛ քանի՛ հազար ու բիւր ու միլիոնաւոր բերաններէ անդադար յեղյեղեցար ու սրտէ սիրտ արձագանգ գտար, արձագանգ յանուն յաւիտենական կենաց ու փառաց։

Տէր Յիսուս Թովմայի կը դրուէ յանդիմանութեան, այլ խանդաղատանքի մեծագոյն ձեւով մը ու ձայնով· «Տեսար ու հաւատացիր՝ ո՛վ Թովմաս։ Այլ երանի անոնց, որք զիս չտեսնելով ինծի կը հաւատան»։ Ահա այս խօսքն էր զոր Քրիստոս արտասանեց, որ այսօր իսկ բովանդակ քրիստոնեայ աշխարհը յանուն հոգեւոր փրկութեան՝ կնքած է և բովանդակ աշխարհի շնորհած է կեանք ու երջանկութիւն, ո՛վ դու, ո՛վ բարբառդ փրկութեան։ Արդարեւ չէ՞ այս՝ այսպէս մեզ, քանի որ առանց մարմնեղէն աչօք տեսնելու Յիսուսը կը հաւատանք, կը հաւատանք մի միայն հոգւոյ աչօք տեսնելով Յիսուսը։

Ճշմարիտն այս է միշտ թէ մարդիկ ի՞նչպէս պիտի հաւատային Քրիստոսի Աստուածութեան. հրաշքներն ու մարգարէութիւնները բաւական չէին, քանի որ հին մարգարէք ևս այդ օրինակ հրաշքներ գործած ու մարգարէութիւններ ըրած էին, Քրիստոսի ինքնազօր յարութիւնը միայն պիտի ներշնչէր ազգերու ու ժողովուրդներու սրտին ու մտքին թէ Նա է, այսինքն Յիսուս է փրկիչ աշխարհի։

Քրիստոսի այս յարութիւնն էր այնքան մեծագոյն փաստ ի սիրտս հաւատացեալներու որ Պօղոս բացերաց կը գրէր· «Եւ եթէ Քրիստոս չիցէ յարուցեալ, ուրեմն ընդունայն են հաւատքն ձեր, ընդունայն և քարոզութիւնն մեր»։ Այսօր ամեն քրիստոնեայ հաւատով ու յուսով կը յիշէ այն խօսքը զոր բերանն Աստուծոյ արտասանեց իրեններուն· «Որպէս ես կենդանի եմ և դուք կենդանի լինելոց էք», որով ամեն բերան այսօր անվեհեր կ՚աղաղակէ, «ո՞ւր է մահ, խայթոց քո, ո՞ւր յաղթութիւն քո»։

ՆԱՀԱՊԵՏ

ՀԻՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՌ ԿԱՐԱՊԵՏ ԷՖ. ՈՒԹՈՒՃԵԱՆ

Ձեր «Մանկութեան Յիշատակներ»ուն մէկ մասին որ հրատարակուած էր մարտ 9ի Մասիսի մէջ, կը պարունակէր հին գրականութենէն չորս տողեր, որոց մնացեալ տողերը չէիք յիշեր։

1832-33ին, Խասգիւղու Նոր Թաղի Ս· Կարապետ եկեղեցւոյ կից հին դպրոցին մէջ, որ Ճեմարանի հաստատութենէն վերջ ազգատանոցի վերածուած էր, ուսուցչութիւն կընէր նոյն թաղին Տ· Յովհաննէս քահանայն՝ հայր երաժիշտ Ռէթէոս էֆէնտի Փափազեանի· նա կ՚ուսուցանէր Սաղմոս և Նարեկ և ի բերան ուսած էր յիշեալ ոտանաւորն՝ բաւական խմզում, գրեալ ի տիրացու Մանուկէ (ապա Տէր Երեմիա քահանայ Խասգիւղի)։

Իր աշակերտներէն մին՝ այժմ 75 տարեկան ծերունի մը, զայն ի գիր առնելով սորված էր և առանց տատամսելու կարտասանէր բառերն մէկըզմէկու ետեւէ։

Երբ Դուրեանի կեանքին վրայ ժամանակակից և ծերունի մարդիկներէ տեղեկութիւն կը հաւաքէի, պատահեցայ այդ ծերունւոյն ալ և օգտուեցայ անտի ըստ բաւականի։ Այդ ծերունին յանկարծ սկսաւ յիշեալ գրուածն արտասանել և աղաչել որ հրատարակելիք հաւաքածոյիս մէջ դնեմ, խեղճը կը կարծէր թէ բարբարիկ և խժալուր բանաստեղծութեանց հաւաքածոյ մ՚է զոր կը պատրաստեմ։

Առի զայն ի գիր և պահեցի իբր գրական հին արտադրութիւն և այժմ որ առիթը ներկայացաւ, կը յանձնեմ ի հրատարակութիւն.

Բ· ԷՔՍԻՐՃԵԱՆ

ԳԻՆՈՎԻ ՆԿԱՐԱԳԻՐՆ

Առտուանց կելլայ տէօշէկէն, ճիչ փառքը չունի էշէկէն, զէճիր կը վազէ երեսէն, ճէմին կը ցատկէ էշիկէն։

Կըսէ· գլուխըս բէք ծանր է, անձապ ասոր ճարը ի՞նչ է, ճերմակ ճուրը աղէկ դեղ է, քիչ մը խըմեմ պէլքի կտրէ։

Մըմըռալով ներս կը մտնէ, խելքը միտքը մեծ խաւանն է, փափարելով, լեղն ու, կըսէ, խայբէթ կընէ որ հասցընէ։

Անցաւ զխտէ գլխուն ցաւը, կը մնտրէ գինւոյն լաւը, մինչեւ կըսէ քիչ մը նստէ, եփել կուտամ ճերմակ ճաւը։

Բան չը կերած գինով եղաւ, ջունը իրեն ընկեր եղաւ, ան՝ առջեւի ճաւը տարաւ, խըմեց, խըմեց ու զէշցաւ։

Խօսքը խօսքին մոռնալով, վըրան գլուխը փոխելով, շան պէս չէօփլիկը պառկեցաւ, պառկած տեղը ճանդատացաւ։

Շուներն եկեր կը լզուըըտուն, որն երեսէն որը վըզէն, ան զխտէ թէ մինծոներն են, ճիմա, կըսէ, բաքայ կուզեն։

Ջէօփճին կըսէ· բէօրէք օղլի, նէ չօք իչտին սէն պու ըօխի։

Քիւֆէով տուեն շալակը, կըմանի շան մը ստակը, ինքզինքէն խապար չունի, պերաւ, ծըզից դըրան տակը։

Կընիկն էկեր կըսէ· ի՞նչ է, մարդ մը զխտէ, ներս կը կանչէ, կը նայի թէ ճալը ճալ չէ, կըսէ պառկէ, շան պէս ճայէ՛։

ԱՐԵՒՈՒՆ ԽԱՒԱՐՈՒՄԸ

1893 ԱՊՐԻԼ 4/16

Այս օրուան՝ մեծ անձկութեամբ կ'ըսպասեն աստղաբաշխներն, զի տեղի պիտի ունենայ արեւու խաւարում։

Այս առթիւ կուզենք համառօտիւ հասկանալի տեղեկութիւն մը տալ ընթերցողաց, արեւուն խաւարման նկատմամբ։

Ինչպէս յայտնի է, աշխարհս որ մոլորակ մ'է, մեր արեւուն շուրջը կը դառնայ, միեւնոյն ժամանակ կը դառնայ իր առանցքին վրայ։ Նոյնպէս լուսինը կը դառնայ աշխարհիս շուրջն, և իր առանցքին վրայ։

Երբ այս շարժումներուն առթիւ այնպէս պատահի որ Արեւը, Լուսինն և Աշխարհ միեւնոյն գծին վրայ գտնուին, լուսինն արեւուն և աշխարհիս մէջտեղ գտնուելով արեւուն լոյսը կը խափանէ և իր շուքը կը ձգէ մեր՝ այսինքն աշխարհիս վրայ։

Լուսնին տրամագիծն է 2160 մղոն, իսկ արեւունն 866,000, ուրեմն արեւը լուսնէն գրեթէ 41 անգամ աւելի մեծ է, այլ կայ ժամանակ մը որ լուսինն արեւէն մեծ կ'երեւայ, որովհետեւ իր ոլորտը (orbe) բոլորովին կլոր չէ, այլ Թերատ (ellipse) մ'է. ուրեմն լուսինը միշտ նոյն հեռաւորութիւնը չունի աշխարհէս։ Երբ երկրամերձ (perigée) կէտին վրայ է՝ հեռակէտէն (apogée) 260,000 մղոն տարբերութիւն ունի, միջին հաշւով 239000 մղոնի հեռաւորութիւն մը միայն ունի աշխարհէս. իսկ արեւն 93,000,000 մղոն. ուրեմն երբ լուսինն երկրամերձ կէտին վրայ է՝ ըստ երեւոյթի արեւէն մեծ է, և երբ աշխարհիս և արեւուն մէջտեղը կը գտնուի, յայնժամ բնականաբար կը ծածկէ մեր տեսութենէն մեր անսպառ լուսատուն և մի քանի վայրկենի համար սեւ վարագոյրով մը կը պատէ մեր աշխարհն, յայնժամ խաւարումը կը կոչենք կատարեալ (total), իսկ եթէ լուսինն հեռակէտին վրայ կը գտնուի, յայնժամ արեւէն պզտիկ կ'երեւայ և չկրնար բոլորովին ծածկել զայն, այլ լուսեղէն շրջանակ մը ձգէ այս տեսակ խաւարում մը կը կոչենք մանեկաձեւ (annulaire) և երբ լուսինն արեւուն ճիշդ դիմացը չէ այնպէս զի ուղիղ գիծ մը որ պիտի անցնի լուսնին կեդրոնէն չպիտի կրնայ անցնիլ նաեւ արեւուն կեդրոնէն, յայնժամ աշխարհին մէկ կողմը միայն կը խաւարի և սա կ'անուանենք մասնական (partielle)։

Աստղաբաշխները կրնան չափագիտօրէն հաշուել թէ արեւուն խաւարումներն երբ տեղի պիտի ունենան և որքա՛ն ժամանակ պիտի տեւեն, նաեւ թէ ո՞ր երկրին մէջ տեսանելի պիտի ըլլան, որովհետեւ սա կախումն ունի երկրին կամ քաղաքին ունեցած դիրքէն։

Վաղուան (կիրակի) խաւարումը բաւական հազուադէպ է, զի կատարեալ պիտի ըլլայ Պրազիլի մէջ և պիտի տեւէ 4 վայրկեան 43 երկվայրկեան, ինչ որ երբեք անգամ պատահած չէ 1870էն ի վեր, այսինքն 23 տարիէ ի վեր։

Արեւուն խաւարումները մեծ կարեւորութիւն ունին աստղաբաշխներուն համար, վասնզի շատ հետաքրքրաշարժ և պիտանի զննութիւններ կրնան ընել արեւուն վրայ։ Պատկերահանները պատրաստ կ'ըսպասեն լուսանկարելու համար արեւուն խաւարումը տարբեր դիրքերու մէջ, և կը յուսանք թէ պիտի յաջողին որ մենք ալ գոնէ լուսանկարները դիտենք։

Աստղաբաշխներն հաստատած են թէ 18 տարուան մէջ 70 խաւարում տեղի կ'ունենայ, որոց 29ը լուսնի և 41ը Արեւուն։ Կարելի չէ որ մէկ տարուան մէջ 7 է աւելի կամ 2 է պակաս խաւարումներ ըլլան։ Երբ միայն երկու են, արեւու խաւարումներ են երկուքն ալ։

Մի և նոյն քաղքին մէջ արեւուն կատարեալ խաւարման կրկնուիլը շատ հազուադէպ է, զոր օրինակ Լոնտոնի մէջ 1140էն մինչեւ 1715 այսինքն 575 տարի արեւու կատարեալ խաւարում մը տեղի չէ ունեցած։ Բարիզի մէջ ըստ Ֆլամարիոնի 18րդ դարուն (1724 մայիս 22)ին պատահեցաւ, անկէց ի վեր չէ տեսնուած. 1912 ապրիլ 17ին կրկին տեղի պիտի ունենայ գրեթէ կատարեալ, 1999 օգոստոս 11ին կատարեալ և բաւական երկար պիտի տեւէ. այլ ի՞նչ կ'ըսեմ, մեզ ի՞նչ փոյթ 21րդ դարը, մենք ուրիշ տեղէ պիտի դիտենք այն խաւարումներն և աւելի մանրամասնօրէն։

Արդի գիտնականները շատ աւելի գիտուն են Բէյլըրէ, Թիհօէ, Պրոհէ, Նեւտոնէ, Կալիլէ և ուրիշ շատ հին գիտուններէ որք իրենց երեւան հանած ճշմարտութիւններով անմահացած են, այլ նոքերը որքան կը պարտին անոնց որք շոգշոգուն և լուսաղեղիկ լամբարներ տուին մեր ձեռքն որ տեսնենք ինչ որ տգիտութիւն և հեռաւորութիւն խաւարին մէջ թաղած էր։

Գատըքեօյ — ԿԱՐԻՆԷ

Ի ՌՈՊԸՐԹ ՔՈԼԷՃ

Ամսոյս 29ին, երկուշաբթի գիշեր, արտասովոր ոգեւորութիւն մը կը տիրէր Ռոպէրթ Գոլէճի ուսումնարանին մէջ։ Դըպրոցական հանդէսներէ բոլորովին տարբեր բան մ'էր զոր վայելելու բարեբաղդութիւնն ունեցանք հոն։ Գոլէճին հին ուսումնարանը զարդարուած էր օսմանեան, անգղիական, ամերիկեան, գաղղիական և այլ դրօշակօք և մշտադալար տերեւօք։ Ժամ 7½ին, հանդէսին բացման մօտ, արդէն 150 անձանց երկսեռ ընտիր բազմութիւն մը համախմբուած էր անդ։ Ներկայից մէջ կը նշմարուէին Պէյլէքի և Ր. Հիւարի անգղիական և ամերիկեան դաշնակութեանց ընտրելագոյն մի մասն, և ի Վերին Վոսփոր բնակող բազմերախտ անձինք ոմանք։

Ժամ 8ին, բացուեցաւ վարագոյրն որ կը ծածկէր թատերաբեմը։ Թատերական ներկայացում մը տեղի պիտի ունենար։ Ներկայացուելիք խաղն էր Էրնանի, Վիքթոր Հիւկոյի գեղեցիկ թատերգութիւնն։ Ներկայացումը կատար Գոլէճին Կրտսեր Կարգն անգլիերէն լեզուաւ։ Պիտի չփորձեմ խաղին պարունակութեան մասին գըրել։

Սակայն կ'արժէ քանի մը տող նուիրել զայն կազմակերպող աշակերտաց ցոյց տըւած յաջողութեան, ի նկատի առնլով նոցա դպրոցական լինելն։ Թատերաբեմը յոյժ վայելուչ կերպիւ զարդարեալ էր խաղին մէն մի արարուածի սկիզբը։ Դերակատար ուսանողք հագած էին գեղեցիկ մետաքսեայ և ոսկեճամուկ հանդերձներ։ Ասոնց իւրաքանչիւրն ամենայն յաջողութեամբ կատարեց իր դերը՝ մասնաւորապէս Պ. Ա. Մ. Շ. որ առաջնակարգ դերասանի մը նըման համարձակ կերպիւ, բնական շարժմամբ և Անգղիացւոյ մը յատուկ հնչումներով կատարեց իր դերը, և որ քանիցս գնահատուեցաւ հանդիսականաց ծափահարութեամբ։ Ներկայացումը տեւեց 3½ ժամ։ Մէն մի վարագուրի ձգման միջոցին երեք աշակերտք ջութակով կը նուագէին գեղեցիկ կտորներ, որոց առաջինն էր Համիտիյէ քայլերգն և որ սկսաւ ու վերջացաւ ներկայից բուռն ծափերով։

Աւելի քան 9 օսմ. ոսկւոյ գումար մը ծախք եղած է միայն թատերաբեմին պատրաստութեան և դերասանաց զգեստուց համար։ Մուտքն էր 10 դահեկ.։ Հասոյթը պիտի յատկացուի բարենպատակ գործի մը։

Գ. Ա. Գ.

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԲԱՐՔ

ՋՐՀԱՆԿԻՐԻ ՄԸ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

Մսեղհուժկու ուսերուն վրայ կը դողդղար ջրհանին յեցակը, երբ գիշերը կամ ցորեկը, իր ընկերներուն հետ, կրակի վազէր անսահման աշխուժով և տարապայման ոգեւորութեամբ, գահավէժ աճապարումով վագրի մը որ կէս մղոն հեռուէն իր որսին հոտն առած է։ Դեռ քսանըերկու տարու հազիւ կար պօղպէճի Օննիկը, որ իր կանխահաս կորովն ու կանխահաս յանդգնութեամբը իր արհեստակիցներուն մէջ սկըսած էր համբաւ մը չինել, որմէ իր փառասիրութիւնն այնքան կը շոյուէր կը փայփայուէր որքան քաջարի զօրավար մը իր հռչակէն։ Ջրհանկրութեան ըղձագրգիռ արհեստին մէջ հինաւուրց փորձառուի մը հմտութիւնն ունենալ կը ցուցնէր, իսկ առաջ այդ դժուարակնճիռ արհեստին մէջ մտնողներուն վրայ ստուեր ածելու յաւակնութիւնը կը տածէր, և իր երազային վայրկեաններուն կամ քունին մէջ՝ ոսկէ անկնախտիղ տառերով գրուած կը տեսնէր «ռէիզ» բառը, որուն արժանանալ կը բաղձար իր հոգիին ու սիրտին բովանդակ ուժգնութեամբն ու թափովը։ Իր փառատենչութեան միակ նպատակակէտն էր հասնիլ իր արհեստին այդ բարձր աստիճանին։ Սիրտին եղերը կը հալէին երբ հըրդեհի ատեն կը տեսնէր իրենց «ռէիզ»ին յախորտանքն ու արձակած մեծաղանչ հրամաններն, որոց կը հնազանդէին ջրհանկիրները՝ ստրուկի հլութեամբ. կը հառաչէր տեսնելով իրենց պետին մարտական վազքը ջրհանին առջեւէն, խարազան մը ի ձեռին զոր կը ճօճէր սպառնագին, աջ և ահեակ։ Օ՜հ, այդ դիրքին հասնիլ, ի՜նչ անկարելի, դժուարին երանութիւն։ Կըսկծալի ստորնութիւն կը համարէր հնազանդիլ այն մարդուն, որուն արժանիքն իրմէ շատ վար կ'ենթադրէր. բայց ակամայ գըլուխ կը ծռէր բախտի այս դժպհի բերմունքին առջեւ, և կը մխիթարուէր ապագայի լուսաշող երազներով ու յոյսերով։ Ամենաջնջին առիթէն օգուտ կը քաղէր՝ ցուցնելու համար իր կարչնեղ բազկին և հուժկու մարմնին բոլոր առաւելութիւնները և կուզէր որ ամենուն սքանչանքն իր վրայ հըրաւիրէ։ Հասակը շատ բարձր չէր. բոլոր անդամները զուգաչափ համեմատութիւններ ունէին. գլուխը՝ հաստ ու ջղուտ վիզով մը կը ցցուէր լայնչի մազոտ կուրծքի մը վերեւը, հրացայտ աչուըներով զինուած, բարակ սեւ պեխով մը զարդարուն։ Իր ամրակուռ սրունքներուն վրայ ցայտքած ատենը, բնաւ դանդաչում չէր ունենար, կարծես խոկոյն կը գամուէր կը մնար կեցած տեղը։ Իր ընկերները, թերեւս նախանձութենէ չարժեալ ծաղրել ուզելով այդ կտրիճը, պօղպէճի մականունով մկրտած էին զայն, որ սակայն շատ լաւ կը յարմարէր անոր և ինք գոռոզանք մը, գրեթէ պանծանք մը կը զգար ի լուր այդ ուռուցիկ վերադիրին։

Օննիկի սովորական արհեստն էր երկաթագործութիւն, զոր կ'արհամարհէր և իր ապրուստին հայթայթման մէկ միջոցը կը նկատէր միայն։ Առտուընէ մինչեւ իրիկուն սալին վրայ կը ծեծէր ահագին ծանրաձոյլ վռյլոզը, որ հազիւ թէ յագուրդ կուտար իր զեղուն ուժին. այդ հարուածներուն ահագնութիւնը, հնոցին դժոխային երեւոյթը, իր վարպետներուն խաղտ այլանդակ գոչիւնները՝ համակ մրապատ սեւ սեւ այն գործարանին մէջ, կարծես Օննիկին բնաւորութեան համար ամենէն պատշաճ տարրը կը ձեւացունէին, որուն մէջ եռանդնագեղ երիտասարդը երջանիկ կ'ապրէր, հեւալով, փչլով, թոքերուն բովանդակ զօրութեամբը ծծելով այն գազիր մահաբոյր մթնոլորտը։

Բայց ամեն բան կը մոռնար, վռյլոզ, սալ, երկաթ, վարպետ, երբ լսէր թէ կրակ կայ. կայծակի արագութեամբ, գրեթէ միշտ ամենէն առաջ կը հասնէր խումբը, ի քթթել ական կը հանուէր, սրունքները կը բանար, թեզանիքները կը սոթթէր, գլուխը կը կապէր կարմիր թաշկինակ մը և տեսնելու բան էր թէ ի՜նչ խանդով կը փարէր ջրհանին, ի՜նչ գուրգուրանքով կը պահէր անոր կոթն իր ուսին վրայ, ի՜նչ համեմատութիւն մը կը դնէր իր խոլ վազքին մէջ՝ վար չինալու և ջրհանին վնաս չպատճառելու համար։ Շատ անգամ կը յանդիմանուէր իր պետին կողմէ որ՝ գովելով հանդերձ Օննիկին ճարպիկութիւնն ու արհեստին մէջ արագ յառաջդիմութիւնն՝ երբեմն կը սրտմտէր անոր չափազանց ժպրհութենէն։

—Ծօ՛, կը պոռար, պօյէգ վեր մ'ըլլար. քենէ մենծերը կան հօս։

Մոլտալով կը հեռանար երիտասարդ ջրհանկիրը, սաստիկ վիրաւորուելով իր անհաս ընկերներուն քով յանդիմանուելէն. բայց, ինչպէս ըսինք, կը մխիթարուէր միշտ իր ապագայի յոյսերովը։

—Ա՛խ, կ'ըսէր սիրտին պեքերէն խորունկ հառաչով մը, ե՞ք պիտի ըլլիզ ըլլամ, ե՞ք։

Եւ հրդեհի առասպելական ու դիւցազնային տեսարաններ կը յօրինէր միտքին մէջ. քաջագործութիւններ կը վերագրէր իրեն, բոցերու, հրավառ գերաններու մէջ անլուր յանդգնութեան փորձեր կ'երեւակայէր, տուներ կ'ազատէր հրդեհի ճիրաններէն, հոգիներ կը փրկէր և կեցցէներու կ'արժանանար։ Իր պահանջոտ հոգին անունդը կը գտնէր այս քաղցրելի մտածումներուն մէջ։

Օր մը պատահեցաւ որ իր երկաթագործ վարպետին հետ տուն մը գնաց, որուն պատուհաններուն երկաթէ պիտի անցունէին։ Մէկ օրուան մէջ լմնալիք գործ չէր. Օննիկ շաբաթ մը շարունակ գնաց եկաւ այն տունը, ուր բնակող ընտանիքը հարուստ կ'երեւէր իր աչքին և մանաւանդ յոյժ հաճելի այն մանկամարդ աղջիկը, որուն սեւ խոշոր աչուըները կը ցնցէին երիտասարդ երկաթագործին ջիղերը։ Օննիկ զարմացմամբ դիտեց որ իր զգացումներուն մէջ, զորս միայն ջրհանի վրայ կեդրոնացած կը կարծէր, տարբեր բան մըն ալ կար, որ հաճոյքէ զուրկ չէր։ Իր գործով զբաղած պահուն գաղտագողի ակնարկներ կը նետէր դէպի մանկամարդ աղջիկն, որ բազմոցին վրայ նստած ձեռագործ կը բանէր։ Մէկ քանի անգամ՝ Օննիկ դիտեց որ ան ալ զինքը կը դիտէր երբ ինք երկաթներուն դարձուցած էր երեսը. այն ատեն աւելի սիրտ առաւ և խոյս չտուաւ անոր կիզիչ նայուածքէն։ Աղջիկը որ ի սկզբան արհամարհանք միայն զգացած էր երկաթագործի այդ աշկերտին նկատմամբ, հիմակ նուազ խոժոռութեամբ և տեսակ մը հաճութեամբ կը դիտէր անոր անուշ կայտառ դէմքը, հուժկու մարմինը. օր մը, մինչեւ իսկ սիրտ ըրաւ անոր հետ խօսակցելու.

—Քու անունդ ի՞նչ է, հարցուց։

—Օննիկ, պատասխանեց երիտասարդը՝ մէկէնմէկ տաքութիւն մը զգալով երեսին վրայ։

—Գործդ ա՞ս է։

—Մինակ աս չէ. իմին ասըլ սիրած գործս թուլումպաճուլթին է։

Աղջիկը արհամարհոտ ժպիտ մը ունեցաւ և անոր վրայ խղճալու յայտնի շարժում մը ընելով հեռացաւ։ Օննիկ հասկըցաւ իրեն եղած նախատինքը և նորէն սկսաւ իր մուրճը տափել՝ մրմռալով.

—Վա՜յ, ըսել է թուլումպաճուլթինը կէշ գործ է հա՞... խալթ էս խաներ։

Բայց մանկամարդ աղջիկը նորէն եկաւ, և ձեռագործն առնելով սկսաւ աշխատիլ. Օննիկ ալ չնայեցաւ անոր երեսը, վասն զի վշտացած էր։ Այդ օրը անցաւ՝ առանց ո և է խօսք փոխանակուելու անոնց միջեւ, բայց յաջորդ օրը, որմէ ետքն ալ չպիտի գար Օննիկ, մանկամարդ աղջիկը լուրջ դէմքով հարցուց երիտասարդին։

—Կրակի կ'երթա՞ս, պարոն Օննի՛կ։

Սա՛ երեսը նորէն ասլին դարձուց եւ յօխորտ ու խիստ շեշտով մը պատասխանեց.

—Հէլպէ՛թ, քուրիկս, աս զէնասէր քուքին աչիլտ աղէկ չերեւար կոր ամա, կիտծած ըլլաս քի օր կ'ըլլայ քի մեզի միսթաճ կ'ըլլաս. մենք հոգի կ'ազատենք, մալ կ'ազատենք, տուն տեղ կ'ազատենք. ծեգի պէնները խոռ կը նային մեզի, թուլումպաճի կ'ըսեն, կէօյա կէշ մարդիկ ըլլայինք... չէ, անանկ չէ, մենք բէք աղէկ, բէ՛ք չէնք չնորհք մարդիկ ենք. էյէր աս թէևերը չըլլան, աս օմուզը չըլլայ, աս օտկերը չըլլան նէ ի՞նչ կէչութիւններ, ի՞նչ զուլումներ կ'ընէ կրակը, կիտե՞ս. չկիտես նէ հասկցի՛ր, հա՞, քուրիկս։

Վերջին բառերը կրակի պէս դուրս կ'ելլէին Օննիկին բերնէն, աչուըները բոցեր կ'արձակէին, որք կը թափէին մանկամարդ աղջկան վրայ։ Երիտասարդը ա՛լ գործն աւարտած ըլլալով ժողվեց իր գործիները մեկնելու համար։

Մանկամարդ աղջիկը, որ մտածումով մը համակուած կ'երեւէր, յանկարծ հարցուց.

—Է՛յ մեր տունը էրր տէ՛ կրակներուն մէջ մնամ նէ ինծի կ'ազատե՞ս։

—Հոգի՛ս քեզի համար թէլէֆ կ'ընեմ, քուրի՛կս, ըսաւ Օննիկ, և այս յանդուգն խօսքը բերնէն փախցունելուն պէս վազեց դուրս ելաւ։

* * *

Այդ օրէն սկսեալ քանի հրդեհ պատահեցաւ, Օննիկ խնդրեց ռէիզէն որ ջրհանը վերոյիշեալ տունին առջեւէն անցունեն. իր բաղձանքին հասաւ. մանկամարդ օրիորդը պատուհանէն ամեն անգամ կը դիտէր ջրհանկրաց խումբին մեծամեծխոր անցքը և մանաւանդ իր աչքը կը հանդիպէր երիտասարդ երկաթագործին որ ջրհանն ուսին վրայ համբարձիկ և ուռուցիկ վեհութեամբ, կրկնապատիկ կորովով ոգեւորուած՝ կատաղաբար կը վազէր՝ սպաչիկ ակնարկ մը նետելով դէպի պատուհանը. այդ անցքէն ետք, հրդեհին վայրը, Օննիկ քաջութեան և յանդգնութեան հրաշքներ կը գործէր։

Մէ՛կ խղճալ միայն ունէր հիմակ, պէհէճ ըլլալ և անցնիլ «իրենին» տունին առջեւէն։ Այն երջանիկ օրը թախչ պիտի առնէր և մինչեւ այն պատուհանը սաւառնէր. սաւր համար ամեն բան ըրաւ, ամեն զոհողութիւն, ամեն միջոց ի գործ դրաւ. աղաչեց, տեղին համեմատ սպառնաց ալ և վերջապէս յաջողեցաւ փոխ պէհէճ կարգուիլ։ Ստուհճանի այս բարձրացման այնքան արժանի ցուցուց ինքզինքը, որ երբ ջրհանկիրներու մէջ սովորական եղող անհամաձայնութեան մը հետեւանօք ռէիզը հրաժարական տուաւ, միւսները ժողով գումարեցին և յետ երկար ու աղմկալից խորհրդակցութեան, իրենց պետ ընտրեցին պօղպէճի Օննիկը, որուն աչուըները մթնցան երբ այս ընտրութիւնը լսեց։ Շնորհաւորութիւններ չորս կողմէն տեղացին։ Ցնծ՞ք էր. ռէիզ, այսինքն լրումն երանութեան։

Անմիջապէս սկսաւ իր ազդեցութիւնն ի գործ դնել. կանոնաւորութիւններ ներմուծեց խումբին մէջ, պատիժներ սահմանեց և վարձատրութիւններ խոստացաւ։

Հիմակ անհամբեր կը սպասէր հրդեհի մը, որպէսզի ինքզինքը ցուցունէ «իրենին»։

Գիշեր մը իրենց յատուկ սրճարանին մէջ նստած էին ջրհանկիրները, երբ յանկարծ «կրակ կա՜յ»ի աղաղակ մը լսուեցաւ։ Օննիկ՝ ուրախութենէ խայտալով՝ խօզ-ռզ վազեց իր ընկերներուն հետ և վայրկեան մը չտեւած՝ ջրհանը կը սուրար փողոցներէն՝ առաջնորդութեամբ Օննիկի որ խարազանը ձեռքը՝ սրագոչ գանչիւններ կ'արձակէր։ Հրդեհին վայրն հասան. բայց Օննիկ ի՞նչ տեսնէ հոն. տունը, որուն երկաթորմերը շինած էր ինք, միջին յարկէն բռնկած էր ահեղի սաստկութեամբ. բոցերը՝ դուրս ժայթքելով պատուհաններէն՝ տունին վերնայարկը կը լզուըռտէին։ Կին մը՝ հերարձակ և կիսամերկ՝ փողոցին մէջտեղը կեցած. «աղջի՛կս, ազատեցէք աղջիկս, կիրի կոր» կը պոռար աղեկէզ ձայնով։

Օննիկ ձեռքը ճակտին զարկաւ։

—Ծօ՛, ա՛ն, ա՛ն, կիրի կոր, էս պիտի ազատեմ։

Երիտասարդը կոյր յանդգնութեամբ վեր չուըլլուեցաւ տունին ստորին պատուհանէն, մինչ բոցերը վար կը թափթփէին հեղեղի պէս, և տունէն ներս, մուխի թխպայորդ ալիքներուն մէջ աննետ եղաւ։

Օննիկի ընկերները գող եղած՝ կը պոռային կը կանչուըռտէին որ դուրս ելնէ. ո՞վ մտիկ կ'ընէր. երիտասարդը՝ յախուռն ոստումներով սենեակէ սենեակ կը վազէր, վառած գերաններ ընդունելով գլխուն, բոցի ապտակներն արհամարհելով. էն վերի յարկն հասած էր հիմակ և փողոցին վրայ նայող սենեկի մը մէջ, որ մուխով լեցուած էր, սկսաւ խելայեղումով վազվռտել, աղիողորմ աղաղակներ արձակելով, յուսահատութենէն գրեթէ լալով. յանկարծ կանգ առաւ, կը խեղդուէր, կը ցնորէր, կը մարէր. սենեկին անկիւնը որ մուխէն չէր տեսնուեր, մէկէն լուսաւորուեցաւ. Օննիկ դէպ ի հոն վազեց ուրախութեան անպատմելի ճիչ մը բառնալով. բան մը, մարմին մը գրկեց իր կորովի բազուկներուն մէջ և երկու ոստումով պատուհանին քով հասաւ. չչափեց անկըպետը, վասնզի միտքն իր կշիռը կորուսած էր, թանկագին բեռովը մէկէնեց վար նետուեցաւ, միջոցին մէջ, ուր իրեն հետեւեցաւ բոցավառ գերաններու խուժան մը։

Երբ Օննիկ քարայատակին վրայ ինկաւ, խուռն ամբոխն անոր վրայ խուժեց։

Ամենուն բերնէն ցաւագին աղաղակ մը ելաւ։

Օննիկ, որ անմիջապէս մեռած էր, իր հուժկու բազուկներուն մէջ կը սեղմէր չըրջագցեստ ձեւելու յատուկ գաճէ արձան մը։

ԵՐՈՒԱՆԴ

ԲՐԻՆՁ ԹԷՆՊԷՔԻԻ ՏԵՂ

ԻԶՄԻՐ, 31 Մարտ

Նոր գիւտ մը՝ Քոխի հնարած գիւտին չափ հռչակ ստացած՝ որ ամբողջ Զմիւռնիոյ, սրճարանաց մէջ տարածուեցաւ քանի մը օրուան ընթացքին մէջ և ամենուս համար խնդրոյ նիւթ՝ նորութիւն մը դարձած է։ Անշուշտ իմացաք արդէն թէ թէնպէքիի տեղ բրինձի վրայ կրակ դնելով, ճիշդ թէնպէքիին տուած համին ու հոտին համանման արդիւնք կունենանք։ Կ'ըսեն թէ գիւտարարն երբեմն ծնունդ կուտայ գիւտի մը յաջողութեան. այսպէս ալ տեղւոյս չքաւոր աղքատ դասակարգէն յոյն մը որ վարժուած է եղեր կլկլակ ծխելու և որմէ բաժնուիլ անկարելի եղած էր հակառակ թէնպէքիի գիներու այնքան բարձրացած լինելուն, վերջերս անկուտուրութենէն յուսահատ՝ դանազան փորձերէ ետք բրինձը կը լուայ, կը չորցնէ կլկլակը լէ-լէին վրայ, իբր թէ թէնպէքի ըլլար—և քանի մը կրակ դնելէ ետք մէկ քանի անգամ կը ծխէ, ի՜նչ ուրախութիւն. փորձն սքանչելի կերպիւ յաջողած էր եւ գիւտարարը գիւտի մ'առաջնորդած էր։ Անկարելի է նկարագրել խեղճին ուրախութեան սահմանն, այնպէս որ իր սքանչացումէն արբշիռ՝ կը վազէ մօտակայ սրճարան մը և իր գիւտը կը հաղորդէ։ Ներկայ գտնուողները ի սկզբան խեղճին վրայ ծիծաղելէ ետք, փորձով կը տեսնեն կը համոզուին որ շատ ճիշդ եւ համանման էր բրինձի գործածութիւնը եւ գրեթէ տարբերութիւն չունէր թէնպէքիէն, կը շնորհաւորեն սոյն գիւտի հեղինակը եւ կը խոստովանին թէ ճշմարիտ բարիք մ'ըրած էր հանուր աղքատիկ նարկիլէի թիրեաքի եղող ամբոխներուն։ Այս լուր տանկնկայ մ'եղաւ և այնպէս շուտ տարածուեցաւ որ այսօր գրեթէ մեծ մասամբ սըրճարանաց և կազինոներու մէջ այլեւս ընդհանրացած է, սրճարանաց կարսոններու հրամանները կը լսուի, էհէ բէ՛հ այսինքն մէկ բրինձ։ Այսպէսով բրինձի կիրառութիւնը հետզհետէ կը յառաջանայ, մանաւանդ որ աժան լինելով, եթէ մարդ մէկ օխա ստորին տեսակէ քառասուն կամ յիսուն փարայ վճարէ, նէրկէլէի մը համար մէկ կամ երկու ամսի պաշար մ'է։

Ամեն սրճարան գրեթէ բրինձի կիրառութիւնը ընդունած է, բայց չեմք յուսար որ յարատեւութիւն ունենայ այս բան, զի շատերը կ'ըսեն թէ թէմպէքիի չի նմանիր եւ թէ այրած հացի համ մ'ունի և այլն։

* * *

ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Փոխառութիւն 30 միլիոն մարքի

9րդ վիճակահանութիւն, 1893 ապրիլ 1/13

400—ական մարք շահող 293 կտրոններ

65	156	188	196	197	263
302	352	393	560	651	851
973	1019	1046	1078	1095	1189
1300	1436	1560	1597	1756	1817
1906	1912	2003	2040	2041	2073
2307	2310	2461	2518	2572	2577
2785	2808	2956	3037	3178	3350
3388	3473	3581	3645	3711	3772
3820	3906	3918	4018	4029	4095
4099	4110	4154	4500	4629	4683
4749	4800	4978	5154	5185	5290
5352	5460	5662	5705	5721	5913
5968	6017	6061	6184	6211	6215
6299	6419	6445	6455	6489	6505
6511	6613	6758	6782	6911	6988
7061	7135	7152	7160	7222	7309
7316	7319	7546	7678	7918	7926
8316	8324	8388	8399	8416	8467
8596	8632	8736	8832	8919	8935
9012	9081	9160	9256	9296	9323
9473	9488	9514	9604	9627	9722
9755	9844	9900	10038	10439	10565
10673	10783	10818	10822	10888	10893
10909	11041	11064	11087	11365	11393
11420	11683	11692	11771	11831	11893
12085	12099	12159	12700	12750	12825
13000	13002	13224	13277	13302	13345
13351	13376	13388	13683	13758	14105
14197	14276	14304	14354	14451	14551
14653	14736	14836	14843	14919	14927
14931	14983	15074	15262	15304	15319
15463	15468	15496	15767	15864	15954
16262	16334	16346	16385	16406	16449
16468	16491	16506	16533	16581	16656
16690	16744	16875	16929	17106	17350
17380	17468	17704	17875	17930	18023
18068	18267	18315	18355	18361	18478
18615	18757	18826	18831	18880	19177
19295	19347	19497	19540	19673	19711
19784	19891	19967	20169	20223	20281
20366	20368	20384	20447	20459	20466
20586	20706	20847	20927	[illegible]	20967
21029	21106	21136	21386	21408	21472
21532	21536	21572	21587	21637	21684
21770	21795	22013	22151	22366	22586
22609	22887	23335	23388	23427	[illegible]
23510	23584	23595	23596	23615	23633
23761	23781	24138	24267	24376	24541
24578	24607	24614	24776	24920	

2000—ական մարք շահող 62 կտրոններ

25471-25475	25481-25485	25771-25775
29276-26280	26361-26365	26581-26585
26851-26855	26901-26905	27681-27685
29186-29190	29646 29650	29681-29685
30136-30140	30196-30200	31061-31065
31246 31250	31491-31495	31976-31980
32171-32175	32961-32965	33081-33085
33986-33990	34276-34280	34291-34295
34696-34700	34841-34845	35496-35500
35796-35800	36671-36675	36741-36745
37366-37370	37906-37910	38106-38110
38381-38385	38436-38440	38531-38535
39611-39615	40096 40100	40641-40645
41141-41145	41546-41550	41896-41900
42076-42080	42286-42290	42531-42535
42956-42960	43301-43305	43376-43380
43581-43585	43601-43605	43721-43725
43961-43965	44191-44195	46481-46485
47226-47230	44276-44280	44381-44385
44676-44680	47451-47455	47606-47610
48761-48765	49971-49973	

4000—ական մարք շահող 31 կտրոններ

50221-50230	52151-52160	52341-52350
53271-53280	53981-53990	54291-54300
54321-54330	54741-54750	57451-57460
58431-58440	59101-59110	59291-59300
60751-60760	61111-61120	61131-61140
61421 61430	62801-62810	63031-63040
64511-64520	67221-67230	68361-68370
68451-68460	68771-68780	70141-70150
70701-70710	72111-72120	72711-72720
73411-73420	73851-73860	74661-74670
74701-74710		

ԱՅԳՈՒԿ ՀԱՅԹԱՅԹՈՒՄ ԳԻՐՔԵՐՈՒ
ՊԱՅՄԱՆՔ ՎԱՃԱՌՄԱՆ
Գիրքերը կը տրուի Փարիզի գնով
100 ֆրանքի և աւելոյ պակաս ամեն յանձնարարութեան համար վճարում մը պիտի ըլլայ աւելական
ՀԻՆԳ ՖՐԱՆՔ
5
Փոխադրութեան ծախքը գնողին վրայ է. Մեզ հետ յարաբերութիւն չունեցող անձերէն կը խնդրուի որ երաշխաւորութիւն մը տան տեղւոյս վրայ։
Ա. Տ. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ
Ղալաթիա, 10, Խաւեր խան, Ղալաթիա 10,
331 36—48

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ
ՓՈԽԱՆՈՐԴՈՒԹԵԱՆ
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ՊԷՅԱՃԵԱՆ

Որ Օսմ. դատարանաց քաղաքային, պատժական և առեւտրական ճիւղերուն մէջ երկոտասան տարիներ անդադրութեամբ պաշտօններ վարելէ յետոյ վերջին տարիներս փաստաբանական գործերով կ'զբաղէր, իւր գրասենեակն հաստատած է ի Պոլիս։

Կ'ստանձնէ Կ. Պոլսոյ և մերձակայ գաւառաց մէջ Օսմ. քաղաքային և առեւտրական դատարանաց, վարչային ժողովոց եւ մահքեմէի շէրիյէի առջեւ տեսնուելիք ամեն կարգի դատերու (պիտայէթ, իսթինաֆ, թէմյիզ), ինչպէս նաեւ մեր Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ տեսնուելիք դատերու փոխանորդութիւն և դատական ամեն տեսակ գրութեանց պատրաստութիւն։

Կ'ընդունի գաւառներէ յղեալ իսթինաֆի և թէմյիզի վերաբերեալ գործեր և դատական և Օսմ. ուրիշ ամեն Նախարարութեանց մօտ հետամտութեան կարօտ (թաագիպաթ) յանձնարարութիւններ։

Մասնաւոր պայմաններով կը հայթայթէ դատական ծախսն և փոխանորդութեան վարձքն այն տեսակ դատերու, որք սուղ միջոցի մէջ յաջողութեամբ վերջ գտնելու ապահովութիւն ունին։ 17

Դիմել. Բիւչիւք Ապտուռ խան, թիւ 4, Մարբուչճուլար-Իչի, Ստամպոլ։ 38—60

ՆՈՐ ԳՐԵԱՆՔ

ՏԵՂԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

Այն ամեն հեղինակներն ու թարգմանիչներն, որք իրենց երկասիրութիւններէն երկերկու օրինակ յանձնեն Լրագրոյս խմբագրութեան, երեք անգամ անոնց ծանուցումն հրատարակուած պիտի ունենան Դ. էջին մէջ հինգ տողով։ Երեք անգամէն աւելի հրատարակելի կամ ընդարձակ ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ կան։

Թարգմանութիւն Բրոֆ. Հէնրի Տրըմընտի անուն նշանաւոր Սկովտացւոյն առ երիտասարդս բանախօսութեանց միոյն, որ վերջին քանի մը տարիներու մէջ, Եւրոպական շատ լեզուներու թարգմանուելով, գտած է մեծ ընդունելութիւն։ Թիւ 516 1—3

ԲԱՌԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ, կամ ուսումն մասանց բանի հայերէն քերականութեան. Եղիշէ Ծ. Վր. Դուրեանի, գին 2½ ղրուշ։ Կեդրոնատեղի Պալէնց գրատուն, յաջորդ Ց. Գավաֆեանի։ Կ. Պոլիս, Զագմազըրլար, թիւ 20։ Թիւ 522 2—3

Շար հայ կենսագրութեանց, գրեց Աբրահամ Ց. Այվազեան. Վաճառման կեդրոնատեղին է Պալճեանեան գրատունը։ Կը ծախուի ամեն գրավաճառաց քով։ Գին վեց ղրուշ։ 516 3—3

Ընդդէմ պնդութեան.— Վիշիի լուծիչ փոշի։

Մ. Գ. ԽՈՐԹՈՒՄՃԵԱՆ
ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆՔ
Թուրքերէն եւ ֆրանսերէն լեզուաց
ՄԷՀՄԷՏ ՓԱՇԱ ԽԱՆ՝ Մահմուտ փաշայի տակը, վերնայարկ թիւ 18։
ԲՇ. ԴՇ. ՈՒՐ. առաւօտէն մինչեւ երեկոյ. մնացեալ օրերը՝ 8էն վերջը։
ՉԱՓՏԻՐՄ ամսավճարակ՝ ԿԱՆԽԻԿ։
Դիտել.—Խմբագրութիւն եւ փոխադարձ թարգմանութիւն առեւտրական այլ եւ այլ գրութեանց։
5 5 4—10

«Բիւզանդեան Գրատուն»ը, Ղալաթիա, Սեղբօս խան, թիւ 5, պատիւ ունի ծանուցանել թէ Տիգրան Ց. Փօզաճեան էֆէնտիի «Համառօտ Թըւաբանութեան», ութերորդ տպագրութիւնը հրապարակ հանած է հեղինակին կողմէ կատարուած նոր եւ կարեւոր ճոխացումներով։
Ձեռքէ կը ծախուի հատը 4 դահեկանի։
Մեծաքանակ գնողներու համար մասնաւոր զեղչ։ 5—6

Երիտասարդ մը հմուտ Հայ. Տաճկ. ֆրանս. Անգլ. լեզուաց եւ Տօմարակալութեան, տեղեակ վաճառականական գործոց, կը փափաքի մօտակայ գաւառներն կամ այլուր պաշտօն ստանձնել։ 501 3—3

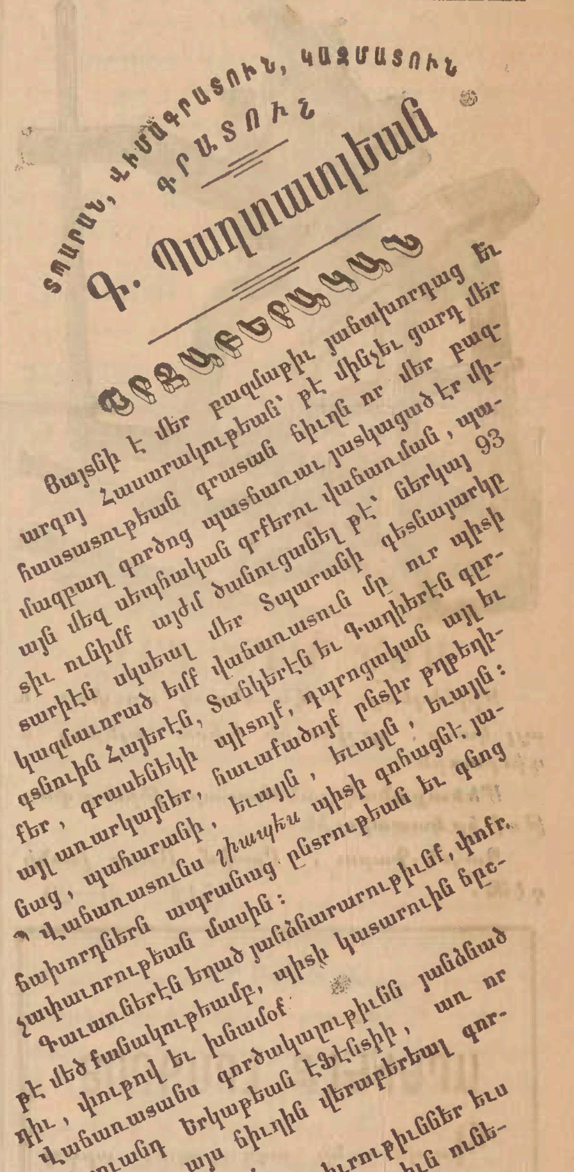

ՏՊԱՐԱՆ, ԿՆՔԱԳՐԱՏՈՒՆ, ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ, ԳՐԱՏՈՒՆ
Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ
1/13 Փետրուար 1893
Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
ԱԼԻՔՍԱՆ ԹՕՆԹՐՃԵԱՆ

Պատիւ ունիմ ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ ակռայի ամենէն անտանելի ցաւերը կը դարմանեմ անմիջական կերպով։ Առանց ակռան քաշելու, փտութիւնը ինչ վիճակի ու դիրքի մէջ ալ ըլլայ, 3-4 անգամ դարմանելով, ջղերու փտեցնելու գործը կը վերջացնեմ եւ փտած մասը կը լեցնեմ ապագային ցաւի, մաշելու եւ թափելու ամեն վտանգէ զերծ մնալու պայմանաւ։ Լեցնելիք նիւթն է ոսկի, բլաթին եւ այլն։

Կեղծ ակռայներ ոսկւոյ կամ քաուչուքի վրայ։ Այն անձինք որք իրենց կեղծ ակռայները քանիցս շինել տուած են ու ոչ մէկ կերպիւ անոնցմէ գոհ են մնացած, կամ զայն զաղանակի ու թելերու հոգնեցուցիչ միջոցաւ կը գործածեն, թող դիմեն ինձ որ մաշած ու անկարելի կոչուած լինդերու վրայ կը զետեղեմ կեղծ ակռայներու ամբողջ կամ անջատ շարք մը եւ այս առանց զաղանակի եւ այլ որ եւ է ուրիշ միջոցի։

Նոր դրութեամբ կը հաստատեմ ոսկւոյ նուրբ թերթերու վրայ ամբողջ ակռայներու շարքեր ոմով բիմին իւր համն եւ լեզուին իւր արտասանութեան կորովը ու նրբութիւնը չեն կորսնցներ, ակռայներն աղուոր, հաստ եւ կտրելու վտանգէ զերծ կը մնան։ Զանազան ձեւերով կը պատրաստուին ֆրանսական, անգլիական եւ ամերիկեան դրութեամբ ակռաներ։

Փտած ակռաներու ամենախորին արմատներն անմիջական կերպիւ եւ առանց ցաւ պատճառելու կը քաշուին։ Դիմել առաւօտեան 1 էն մինչեւ ժամը 12 (Ր. Թ.), ի Բերա, մեծ փողոց Գոնզոլտոսի դէմ թիւ 2։ 287

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

322

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,695,969
ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 2,650,872

ՆՈՐԹՀԷՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,056 900
ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 1,076,800

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած [illegible] դիւրութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահօրէն դիմել Ներկայ գնով. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն Հրդեհի [illegible] համար մինչև ցարդ [illegible] գումարն 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի.

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքները և գրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ: Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 [illegible] սենեակներն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երից Ընկերութեանց.

PARIS

GRANDS MAGASINS DU

Printemps

NOUVEAUTÉS

Envoi gratis et franco

du catalogue général illustré, renfermant toutes les modes nouvelles pour la SAISON d'ÉTÉ, sur demande affranchie adressée à

MM. JULES JALUZOT & Cie
PARIS

Sont également envoyés franco, les échantillons de tous les tissus composant nos immenses assortiments, mais bien spécifier les genres et prix.

Envoi franco de port jusqu'à destination de toute commande de 50 francs payée par avance, pouvant être expédiée en **un seul** colis-postal.

Les envois qui ne peuvent être faits par colis postaux, sont expédiés franco Marseille ou, sur demande, *franco destination*, à partir de 100 fr. moyennant 5 % d'augmentation sur le montant de la facture. — Ces envois peuvent être expédiés contre remboursement.

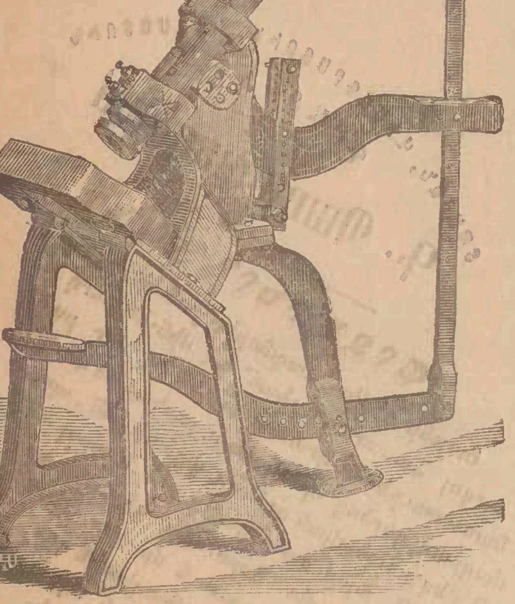

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Թիթեղեայ ամէն տեսակ սարքեր և այլ կահք, կը շինուին խիստ վայելուչ և դիւրագին:

Մեծաքանակ յանձնարարութիւնք փութով կը կատարուին:

Պահչէ-Գաբու, [illegible] Բազա խանի դէմը: 512 9—20

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

Պատիւ ունի ազդարարել արգոյ հասարակութեան թէ յետ այսուհետև յանձն կ'առնու ամէն լեզուաւ այլ և այլ տպագրական գործեր, մաքուր միանգամայն չափաւոր գնով, որպէս [illegible] վրայ հաշիւներ, նամակագլուխ, վաճառականական նամակներ, հարսանեաց հրաւիրագիր, մահազդ եւն. եւն. [illegible] այցաքարտեր: Պատուէրները նոյնն յանձնարարութեամբ կը կատարուին ամենայն ճշդութեամբ:

Փափաքողք պէտք է դիմեն առ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ ի [illegible] խան, Ղալաթիա Կ. Պոլիս.

ԼԱՆԳԱՇԱՅՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Ի ՄԱՆՉԷՍԴԸՐ

Հիմնեալ 1852ին

Դրամագլուխ Անգլ. Ոս.	3,000,000
91 դկ. 31ին աւանդ տրուած գմ.	1,771,006
1891 դեկ. 31ին պահեստ	1,635,903
Հասոյթ 1891ին	1,851,329

Այս ընկերութիւնը ընդդէմ հրդեհի կ'ապահովէ ամէն տեսակ շէնք, կահ, ապրանք, ի Պոլիս և ի շրջակայս ինչպէս և Նահանգներու մէջ.

THE LANCASHIRE INSURANCE COMPANY.

Վնասք առանց [illegible] վճարուին:

Տեղեկութեանց համար դիմել առ գործակալութիւնն ընկերութեան, 1 և 2 Իզզէթ փաշա խան, Ղալաթիա

ՌԻՉԱՐՏ Մ. ՊՈՆՏ
Ներկայացուցիչ
257 ՊՈՆՏ, ՍԻԼԼԸՐ ԵՒ ԸՆԿ.

[illegible]

[illegible] Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի մէջ

[illegible]

Անուանք	Թօնաջ	Անուանք	Թօնաջ	Անուանք	Թօնաջ
[illegible]	2000	[illegible]	1600	[illegible]	3200
[illegible]	2000	[illegible]	5500	[illegible]	1700
[illegible]	5500	[illegible]	2200	[illegible]	1500
[illegible]	3300	[illegible]	1800	[illegible]	1000
[illegible]	3000	[illegible]	2200	[illegible]	2800
[illegible]	3000	[illegible]	2000	[illegible]	4400
[illegible]	2200	[illegible]	[illegible]	[illegible]	3300
[illegible]	2000	[illegible]	7000	[illegible]	3000
[illegible]	6300	[illegible]	1200	[illegible]	3500
[illegible]	[illegible]	[illegible]	5000	[illegible]	3500
[illegible]	[illegible]	[illegible]	3300	[illegible]	4000
[illegible]	2100	[illegible]	2000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	2000	[illegible]	4300	[illegible]	2000
[illegible]	2700	[illegible]	2200	[illegible]	2000
[illegible]	6000	[illegible]	3000	[illegible]	4300
[illegible]	[illegible]	[illegible]	4500	[illegible]	3000
[illegible]	3400	[illegible]	3000	[illegible]	1200
[illegible]	3500	[illegible]	1500	[illegible]	2800
[illegible]	2500	[illegible]	3300	[illegible]	900
[illegible]	4300	[illegible]	6500	[illegible]	5000
[illegible]	[illegible]	[illegible]	2000	[illegible]	3000
[illegible]	[illegible]	[illegible]	4100	[illegible]	3300
[illegible]	3000	[illegible]	[illegible]	[illegible]	1000
[illegible]	[illegible]	[illegible]	3000	[illegible]	200
[illegible]	2600	[illegible]	5000	[illegible]	200
[illegible]	900	[illegible]	[illegible]	[illegible]	140
[illegible]	760	[illegible]	2000	[illegible]	120
[illegible]					8000
[illegible]					8000
[illegible]					8100

[illegible]

Դիմել առ Ֆ. ՀՈԼՑ ԵՒ ՈՒԻԶՕ
Գործակալ
Թիւ 17-18, Քրէչիէ Միւլք
խան, Ղալաթիա
293

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

[illegible] Լիվէրփուլ և [illegible] մէջ

Անուանք	Թօնաջ	Անուանք	Թօնաջ
[illegible]	7718	[illegible]	4845
[illegible]	7718	[illegible]	4531
[illegible]	7391	[illegible]	3574
[illegible]	[illegible]	[illegible]	2409
[illegible]	[illegible]	[illegible]	2395
[illegible]	[illegible]	[illegible]	2166
[illegible]	[illegible]	[illegible]	2246
[illegible]	[illegible]	[illegible]	2144
[illegible]	[illegible]	[illegible]	399
[illegible]	1876	[illegible]	1855
[illegible]	1614		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ձ. ՃՈԼԻ գործակալ
Thomas C. Joly
[illegible] խան Թիւ 401
47 Ղալաթիա

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

ՀԱՐՄԱՆԵԿԱՆ ՕՃԱՌԱԿԱՓՈՒՆ.

ԳԵՂԵՑԿԱՑՈՒՆՈՂ ՄԱՐՄՆՈՅ ՓՈՇԻ, ՄԻՇՏ
ՕՃԱՌ ԿԱՓՈՒԹ, ՄԻՇՏ ԹԱՐՄ:

Ընդամենն մը փորձը պիտի համոզէ ամէն Տիկին թէ որչափ գերազանց է այս ուրիշ ամէն հեղանիւթներէ և բազմթիւ փոշիներէ: Առաջին անգամ գործածելուն ալ, որ քանի մը վայրկեանի գործ է, պիտի տեսնուի թէ որ երեսը, վիզը, թևերը և ձեռուըները պիտի առնուն անոյշ փափկութիւն մը և մարմարինի փայլ, հանդերձ շուշանի և վարդի գունով և բուրմամբ: Սապոնի գրգռիչ յատկութիւնները կը հանդարտեցունէ: Ինչեւ կ'ընէ մորթի սևութը, երեսի և ձեռքի ցաները, արևայրուքը, և ուրիշ ամէն բռնութիւն և բծաւորութիւն: Եւ աս ամէն բանով՝ անկարելի կ'ընէ մասնուիլ թէ արհեստով գեղեցկացուած է:

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116 Southampton Row). Ինչպէս Բարիզ ու Նիւ Եորք: Կրկնաճառուի սափրիչներու, անոյշ խղագործներու և անգղիացի գեղագործներու քով:

Մեծաքանակ վաճառում ի Պոլիս Բ. Հ. Բիւլիւքեան եղբարց քով, Եէնի Ճամի փողոց, 18, Պոլիս և [illegible], [illegible], Ղալաթիա փոքրաքանակ վաճառումն Բ. Հ. Բիւլիւքեան եղբարց քով, Պոլսոյ կամուրջին գլուխը, 17, եւ Բերայի Մեծ Փողոցը, 158, Քանծիւք, բրիտանական դեղարանը և Իղիտօր, [illegible], Մեծ Փողոց Բերա, 433:

ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ

ՀԱՃԻ ՊԱՊԱ

Պահչէ Գաբու, Էօմէր Էֆէնտի խան

Այս մթերանոց Եւրոպայէն իրեն յատուկ գործարանէն ամէն տարի եղանակին համաձայն նորաձեւ և աժան պատրաստ հագուստներ բերել կուտայ չափահաս մարդոց, պատանիներու և փոքր տղայոց համար: Այս տարի եւս ձևաւոր և լաւ կերպասէ պատրաստ հագուստներ բերել տուած է: Սոյն մթերանոցը դիմողներն ըստ առաջ այն ամէն կերպիւ գոհ պիտի մնան: 505 19—26

[illegible] ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԻՍ

Ցօքթօր Այէրի ջերմային հիւանդութեան, այն դեղ՝ որ անփոփոխ բաղադրութիւն մ'է զուտ բուսեղէնաց, է պատնէշ [illegible] կազդուրիչ ամէն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կու գան ճահճային վայրերու ջերմոտ կլիմայի [illegible] օդերէն, [illegible] յատկութիւնն [illegible]

[illegible]

Այէրի ջերմի ու տենդից դեղը կը ջնջէ այդ [illegible] մարմնոյն մէջէն, [illegible] և [illegible] Միացեալ և [illegible] Ամերիկեան [illegible] մէջ ի Ղալաթիա. Կ. Պոլիս: 350

COMP[^] RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթևեկութիւնք

Բշ. 5/17 Օտեսայի ուղղակի, ժամ 4ին յետ միջօրէի:
6/18 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի ուղղակի [illegible] ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պիրէոսի ճամբով,
7/19 Սեվաստոպոլի ուղղակի, առաւօտեան ժամ 11ին:
7/19 [illegible] ժամ 11ին:
8/20 Օտեսայի ուղղակի, ժամ 3ին յետ միջօրէի:

Ազդ — Ապրիլ 6/18, երկուշաբթի օրը [illegible] Թրիբոլի Պէյրութ, Յաֆա, և Բոր-Սայիտ [illegible] 13

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիոյ և Պաթումի մէջ կանոնաւորապէս բանող

«Սիրքասսի» շոգենաւը ապրիլ 18ին երեկոյեան ժամ 4ին (Ը. Ե.) պիտի մեկնի Կ. Պոլսոյ Նաւահանգիստէն դէպ ի Պաթում, հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն և Տրապիզոն:

«Մինկրէլի» շոգենաւը, ապրիլ 25ին Մարսիլեա պիտի ուղևորի իրիկուան ժամ 5ին:

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղևորութիւնն ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 245 Ֆրանք
Բ. » 175 »

Ցուցակը և այլ տեղեկութիւն

Նաւուղիներ, ուղևորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակալաց
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸԳՈՒԼ
477 Մումհանէ Սիթէ Ֆրանսէզ

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվէրփուլէ և Միջերկրականի մէջ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թօնաջ	Անուանք	Թօնաջ
[illegible]	4200	[illegible]	6000
[illegible]	4000	[illegible]	3000
[illegible]	4000	[illegible]	3000
[illegible]	3250	[illegible]	3000
[illegible]	3250	[illegible]	800
[illegible]	3250	[illegible]	600
[illegible]	3250	[illegible]	700

Դիմել առ Ճ. Վ. ՎԻԹՕԼ և Ընկ.
[illegible] խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
292 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվէրբուլ

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ Կ. ՊԵԶՄԱՃԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Ղալաթիա, Մուրատ խան, Վոյվոտա փողոց Թիւ 2

Մեր դրամատունը կ'ընդունի առևտրական կամ սեղանաւորական ամէն ձեռնարկ ի մայրաքաղաք եւ օտար երկիրներ, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով. բաժնեթուղթի վրայ փոխատուութիւնք գանձմունք աստ և յօտար երկիրս, վճարում տոկոսի կտրոններու եւ պանքանոտներու, ի հրամանի տոմսեր կը յանձնէ մեծ և փոքր Յունաստանի, Իտալիոյ եւ Թուրքիոյ վրայ: Եւրոպական տէրութիւններէն երաշխաւորեալ վիճակահանութիւններու պարտաթուղթեր թէ կանխիկ թէ ամսական 20էն 100 ղրշ. վճարումներով եւ ամեն դիւրութիւնք յաճախ ըրած վիճակահանութեանց եւ շահերու գանձման քոնթրոլին: Ի սատարել նշանակեալ պարտաթուղթերուն ամեն գնող առաջին վճարումէն տէր կ'ըլլայ պարտաթուղթին՝ պաշտօնագրով մը որուն կը միանայ պարտաթուղթին թիւը կրող նամակ մը և այդ թուականէն իրաւունք կունենայ ամեն վիճակահանութեան, և թիւն ելնելուն պէս իրաւունք ունի իր շահած գումարին ամբողջական վճարման: Գնուած բաժնեթուղթին տոկոսները գնողին կը վերաբերին առաջին վճարումէն իսկ: Աւելորդ է պարզել բոլոր առաւելութիւնն որ յառաջ կուգայ պարտաթուղթեր գնելու այս միջոցէն այն անձանց համար որք ամիսը փոքր դրամներ ունին տրամադրելի: Եւ որք օգտաւէտ արպէս և երաշխաւորութեամբ կարող են ի կիր առնել իրենց փոքր խնայողութիւնները՝ յոյս ունենալով հարստութիւն չինել առանց զոհողութեան: Միակ միջոց կարենալով ամիսը 20էն 100 ղրուշ տրամադրելի ընել պարտաթուղթերու գնման համար, առանց վնասու, նոյն իսկ եթէ բախտը նպաստաւոր չըլլայ ժամանակէ մը ետք կը տիրացուի տոկոս բերող պարտաթուղթի մը, 200էն 500 Ֆրփ դրամագլխոյ մը:

ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԸ	Տարեկան վիճակահանութեանց թիւը	Մեծ թիւերուն գումարը	Քուպոնին տարեկան վճարումը	
Յունաստանի Ազգ. Պանքան 4 %	3	Թիւ 27, Ֆր. 300,000	Ֆր. 16	ղրշ. 100
Քրէտիթ Ֆոնսիէ տը Ֆրանս 3 %	6	,, 591, ,, 1,060,000	,, 15	,, 100
Աներաւէօն քօմիւնալ փարիզի 3 %	4	,, 352, ,, 1,500,000	,, 12	,, 100
Քրէտի Ֆօնսիէ եգիպտական 3 %	12	,, 312, ,, 1,500,000	,, 7.50	,, 50
Քրէտիթ Ֆոնսիէ տը Ֆրանս անտոկոս	2	,, 444, ,, 314,000	,, 7. 5	,, 20
Աներաւէօն քօմիւնալ [illegible] քաղաքին	6	,, 141, ,, 295,000	,, 2.50	,, 20
[illegible] պարտաթուղթ անտոկոս	6	,, 300, ,, 3,600,000	,, ...	,, 20

387

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

1893 ՄԱՐՏ 8 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ԱՊՐԻԼ 13

Վասփորէն [illegible] շոգենաւք

12 40 Եէնիմ. Մեզ. Պէյքոզ. Թար. Եէնիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք Առնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիկթաշ
12 45 Գանտլ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզկ.
12 45 Պէպէք Առնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիկ.
1 — Պէյքոզ Բաշչա. Չուպուգ. Գանլը. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ.
2 — Պէյքոզ Բաշչա. Եէնիք. Գանլըճ. Պօյաճ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտլ. Առնաւտ. Չէնկլք. Պէյլր. Օրթք. Գզկճ. Իւսկիւտար Պէշիք. Գապաթաշ
2 — Եէնիմ. Մեզար. Պէյք. Թարապ. Եէնիք Միրգն. Ռ. Հիսար Պէպէք Առնվ. Գուրչ. Օրթք. Պէշիքթաշ:
2 15 Եէնի մահալլէ Մեզարպուրնու Պէօյիւքտ. Թարապ. Պէյքոզ Բ. պաշճէ Չուպուգլ. Գանլճ. Ա. Հիսար Գանտլ. Վանիք. Չնկլ. Պէյլր. Գուզկ. Պէշիք.
2 50 Ռ. Ա. Գավագ Եէնիմ. Մեզար. Պէօյիւք. Թարապ Պէյքոզ Բ. Պաշչէ Չպուգլու Գանլճ Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկլ. Պէյլր. Գուզկ. Իւսկ.
3 15 Եէնիմ. Մեզար. Պէյք. Թարապ. Եէնիք. Իսթէն. Միրկ Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Առնվ. Գուրչ. Օրթաք. Պէշ ք.
4 30 Եէնիմ. Մեզար. Պէօյիւք. Թարապ. Եէնիք. Իսթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Առնաւ. Գուրչ. Օրթաք. Պէշիք.
5 — Պէյքոզ Բաշչճէ. Չպուգլ. Գանլճ. Ա. Հիսար Գանտիլլի Վանիք. Չէնկլ. Պէյլրպ. Գուզկ. Պէշիք.
5 45 Եէնիմ. Մեզար. Պէօյք. Թարապ. Պէյքոզ Եէնիք. Իսթէն. Միրկն. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Առնավ. Գուրչ. Պէյլր. Օրթաք. Պէշիքթաշ
7 — Միրգն. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Առնվտ. Չնկլ. Պէյլրպէյ. Օրթք. Գզկճ. Պէշիք. Իւսկ.
7 — Եէնիմ. Մեզարպ. Պէօյիւք. Թարապ. Պէյք. Բաշչա. Եէնիք. Միրկ. Գանլճ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Առնաւ. Չէնկէլ. Պէյլ. Օրթաք. Գուզկ. Պէշիք. Իւսկ.
7 45 Ա. Ռ. Գավ. Եէնիմ. Մեզր. Պէօյիւք. Թարպ. Եէնիք. Միրկէօն. Ռ. Հիսար Պէպէք. Առնվ. Գուրչ. Օրթաք. Պէշիկ.
8 45 Եէնիմ. Մեզարպ. Պէօյիւքտէրէ Թարապիա Պէյքոզ Բաշչա. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իւսկ.
9 — Եէնիմ. Մեզարպ. Պէօյիւքտ. Թարպ. Եէնիք. Իսթէնիա Պօյաճ. Ռ. Հիսար. Առնավ. Օրթ. Պէշիկ.
10 10 Ա. Գավագ Եէնիմ. Մեզարպ. Պէօյիւք. Թարապ. Եէնիք. Միրգ. Ռ. Հիսար Պէպէք Առնավ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիք.

Կամուրջէն մեկնող շոգենաւք

2 — Պէշիք. Օրթաք. Գուրչ. Առնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւք. Մեզր. Եէնիմ.
3 15 Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ Առնվք. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք Թարապ. Պէօյիւք. Մեզարպ. Եէնիմ.
3 20 Իւսկ. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար. Գանլըճա. Չուպուգ. Բաշչապահճէ Պէյքոզ
4 10 Գապաթ. Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլ. Չէնկէլք. Առնավ. Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Եէնիք. Բաշչաղ. Պէյք. Թարպ. Պէօյիւքտ. Մեզար. Եէնիմ.
4 30 Պէշիկ. Օրթաք. Գուրչ. Առնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար. Միրկ. Իսթէնիա. Եէնիք. Թարպ. Պէօյիւք. Մեզարպ. Եէնիմ.
5 15 Իւսկ. Պէշիք. Օրթ. Գուր. Առնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրգ. Եէնիք. Թարպ. Պէօյիւք. Մեզպ. Եէնիմ. Ռ. Ա. Գավագ
5 20 Իւսկ. Պէշիք. Գզկճ. Օրթաք. Պէյլէրպէյ Չէնկլք. Առնվտ. Պէպէք Գանտիլ. Ա. Ռ. Հիսարը Գանլճ. Միրկէօն
6 — Գապաթ. Իւսկ. Պէշիք. Օրթաք Առնավ. Պէպէք Ա. Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք Պէյքոզ Թարպ. Պէօյք. Մեզարպ. Եէնիմ.
— Պէշիք. Իւսկ. Գուզկունճ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Առնավ. Գանտ. Ռ. Հիսար Պօյաճ Գանլըճա Եէնիք. Թարպ. Պէօյիւք. Մեզար. Ա. Գավագ:
8 30 Պէշիքթաշ Օրթ. Գուրչ. Առնավուտ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւք. Մեզարպ. Եէնիմ
9 15 Պէշիք. Օրթաք. Առնավ. Գանտլ. Ռ. Հիսար Պօյաճ. Գանլճ. Եէնիք. Պէյքոզ. Թարպ. Պէօյիւք. Մեզար. Եէնիմ.
10 5 Գապ. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկ. Վանիք. Գանտլ. Ա. Հիսար Գանլըճա Չուպուգ. Բաշչ. Պէյք. Մեզր. Ռ. և Ա. Գավագ.
10 15 Գապ. Պէշիք. Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկէլք. Գուրուչ. Առնավ. Գանտլ. Ա. Ռ. Հիսար Գանլճ. Միրկ. Եէնիք. Բաշչա. Պէյքոզ
10 20 Պէշիքթաշ. Օրթաք. Գուրուչ. Առնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար Պօյաճ. Միրկէօն Իսթէնիա Եէնիք. Թարպ. Պէօյք. Մեզարպ. Եէնիմ.
11 10 Իւսկ. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկ. Վան. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլըճա. Բաշչ. Պէյք.
11 20 Պէշիք. Օրթաք. Առնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւք. Մեզար. Եէնիմ.
11 30 Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկ. Վանիք. Պէպէք
12 15 Պէշիք. Օրթաք. Գուրչ. Առնավ. (Այս շոգենաւը [illegible] մինչև Գուրուչ. պիտի երթայ.

ԼԻՒՆԻՕՆ L'UNION

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ

Հաստատեալ ի Փարիզ, իւր կեդրոնավայրն, Պանք փողոց, 15

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

33

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1828ԻՆ

Դրամագլուխը	Ֆր. 10,000,000
Պահեստի դրամ	» 6,700,000
Գանձերի ապահովագին ([illegible])	» 63,770,000
1890ի հասոյթը	» 15,000,000
Հրդեհի վնասուց վճարուած	» 160,570,000

Պ. Պ.
Ա. Տ'ԷՇԹԱԼ, [illegible] Երեսփոխան, Նախկին փարիզ Ֆրանսական Պանքայի, Նախագահ [illegible] երկաթուղեաց ընկերութեան, ՆԱԽԱԳԱՀ
Ս. ՄԱԼԷ, Մալէ եղբարց Դրամատունէն, Նախագահ Բարիզ-Լիոն-Միջերկրականի երկաթուղեաց ընկերութեան, Նախագահ Օսմ. կայս. Պանքայի, ՓՈԽ-ՆԱԽԱԳԱՀ ԻՒՆԻՕՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ.
Թ. ՕՏԷԼԻՆ, Նախկին դրամատէր, Նախագահ [illegible] ընկերութեան.
ՀԻՐՇԷԼ, Նախագահ [illegible] Ապահովագրական ընկերութեան.

Պ. Պ.
Ս. ՃԷՅՄՍԸՆ, Հօթինկէր և Ընկ. դրամատանց տանէն.
Յ. ՄԻՇՕ, Նախկին Նախագահ [illegible], փարիզ Ֆրանսական Պանքային, փարիզ Ֆրանսայի Հիւսիսային երկաթուղեաց.
Հ. ՄԻՐԱՊՕ, Միրապօ Բաշքար, [illegible] և Ընկ. դրամատանց տանէն.
Ա. ԹԻՒՐՆԷՅՍԸՆ, [illegible] ընկերութեան վարիչ.
Ա. ՎԼԷՆ, Վլէն և Ընկ. դրամատանց տանէն, փարիզ Ֆրանսական պանքայի, [illegible] Հիւսիսային երկաթուղեաց ընկերութեան, փարիզ Օսմ. պանքայի.

ՀՐԴԵՀԻ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ } Պ. Պ. ՇԱՐԼԸ ՌՈՊԸՐ, Նախկին պետական խորհրդական, ՏՆՕՐԷՆ
[illegible], Նախկին [illegible], ՓՈԽ-ՏՆՕՐԷՆ

ԿԵՆԱՑ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ } Պ. Պ. ԱԼՊԷՐ ՖՈՅ, Տնօրէն
ԷՕԺԷՆ ԼԸ ՍԷՆ, Փոխ-Տնօրէն

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1829ԻՆ

Դրամագլուխը	Ֆր. 10,000,000
Պահեստի դրամ	» 93,8
Կենաց համար վճարուած	» 59,000,000
Ապահովագրեալ գումարը	» 243,580,000

Ընկերութեան դրամատուներն ի Կ. Պոլիս ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ.

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Մամուսար Տնօրէնն Կ. Պոլսոյ, ՍԻՄՈՆ ՔԱՅՍԷՐԼԵԱՆ, Կալաթիա, Մահմուտիէ փողոց, Քամանտա Պանգալի դիմաց, [illegible] խան, Թիւ 2